

FÖR SKÅNES BÄSTA

Centerpartiets förslag till
Region Skånes verksamhetsplan och budet 2023
med plan för 2024 – 2025

Centerpartiet

SKÅNE

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	1
INLEDNING	3
Förord	3
Centerpartiets prioriteringar.....	4
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	5
Fortsatt utveckling av den nära vården.....	5
Öka tillgängligheten till skånsk sjukvård.....	6
Fokus på stärkt psykisk hälsa.....	6
Hälsofrämjande insatser.....	7
Digitalisering	7
Mål och riktade uppdrag.....	8
KOLLEKTIVTRAFIK	9
Fungerande kollektivtrafik i hela Skåne	9
Trygg kollektivtrafik i hela Skåne	9
Mål och riktade uppdrag.....	10
REGIONAL UTVECKLING	11
Hela Skåne ska utvecklas	11
För klimatets bästa.....	12
Mål och riktade uppdrag.....	12
KULTURVERKSAMHET	13
Mål och riktade uppdrag.....	13
VERKSAMHETSSTÖD	14
Energiförsörjning och hållbart byggande	14
Interna miljöarbetet för klimatets bästa	14
Mål och riktade uppdrag.....	15
ATTRAKTIV ARBETSGIVARE.....	16
Hållbar och långsiktig kompetensförsörjning.....	16
Rätt använd kompetens.....	16
Mål och riktade uppdrag.....	16
EKONOMI.....	17
Finansiella mål	17
Ekonomiska förutsättningar för planperioden	18
Ekonomiskt utgångsläge.....	18
Intäktsutveckling	19
Kostnadsutveckling	20
Övriga beräkningsförutsättningar.....	21
Resultatbudget	21
Finansiering.....	21
Investeringar	22
REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT	29

BILAGOR	30
1. Resultatbudget	30
2. Kassaflödesbudget	31
3. Balansbudget	32
4a. Regionbidrag till nämnder/styrelser	33
4b. Regionbidrag	34
5a. Investeringsbudget	35
5b. Strategiska investeringar	36
6. Region Skånes övergripande mål	37

INLEDNING

Förord

Skåne är fantastiskt plats, med ett speciellt rum i mångas hjärtan. Vi har blommande rapsfält, lummiga skogar, långa stränder, sjöar och hav. Här finns närheten till kontinenten, landsbygd, pulserande städer, innovation, utveckling och entreprenörskap.

Skåne har de senaste decennierna utvecklats till en innovativ och framtidsinriktad region. Här finns nytänkande företag, avancerat jordbruk, en blomstrande besöksnäring och ett unikt gränsregionalt samarbete över Öresund. Men vår region står också inför stora utmaningar. Elbrist, övergödning av våra vattendrag, byggande på norra Europas bästa åkermark och bristande infrastruktursatsningar. Samtidigt ser vi långa värdköer, hur mindre orter får det svårare att leva och Sveriges högsta arbetslöshet.

Vi vill mer! Med jordnära visioner kan vi skapa en grön och trygg vardag där vi ger kraft åt varje skåning. För oss är det självklart att varje skåning ska kunna förvänta sig en jämställd vård i världsklass oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariationer, sexuell läggning eller ålder. Som patient ska du få den vård du behöver och som anställd ska du få den uppskattning du förtjänar.

Klimatet är en av vår tids största utmaningar. Vi måste ta hoten på allvar! Med innovation och satsningar som påverkar i både stort och smått kan vi vända utvecklingen. Med hjälp från Skånes gröna och blå näringar, det vill säga det vi odlar på vår värdefulla åkermark, det vi brukar i våra skogar och fiskar i våra vatten, kan vi ställa om för en hållbar framtid. Med gemensamma krafter och ett starkt politiskt ledarskap kan Skåne bli en klimatneutral region till år 2030.

I Skåne ska du kunna bo och leva var du vill. Vi vill att hela Skåne ska leva. De regionala verksamheterna skall vara decentraliserade. Kollektivtrafiken ska finnas och gå i hela Skåne och sjukvården skall finnas nära dig.

I Skåne ska företag kunna växa och utvecklas. Här ska jobb skapas och framtidstro formas. Alla som kan arbeta ska göra det och vara en del av Skåne. Skåningarna ska trivas i sin region och kunna ta del av ett sprudlande kulturliv, närproducerade råvaror och god miljö. Skåne ska vara en region med stark självkänsla och gott samarbete även utanför våra gränser.

Birte Sandberg (C)
Gruppledare

Charlotte Bossen (C)
Gruppledare

Centerpartiets prioriteringar

Hälsa- och sjukvård

- ✿ **Öka tillgängligheten till vård:** En incitamentsmodell införs i operationsverksamheten där sjukhusstyrelserna får 25 procent i fast kostnadsersättning för sina somatiska operationer och sedan ersättning för utförda operationer från HSN där summan i incitamentsmodellen motsvarar 75 procent. Dessutom tillförs 50 miljoner kronor till modellen utöver att HSN också ska använda de tillgänglighetsmedel som redan finns i basen till detta. Allt för att korta väntetider.
- ✿ **Stärka den nära vården:** Den nära vården måste fortsätta att stärkas och omställningen till mer nära vård måste intensifieras. Målsättningen på lång sikt måste vara att primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten ska närma sig 25 procent. Dessutom måste det säkerställas att alla skåningar har möjlighet till en fast läkarkontakt senast 2024.
- ✿ **Utveckla alla skånska sjukhus:** Arbetet kring hur alla våra skånska sjukhus kan utvecklas och profileras ska förstärkas och intensifieras. En utredning om hur specialiseringen kan öka genom till exempel skapandet av profilområden på de mindre sjukhusen ska också genomföras.
- ✿ **Stärkt psykisk hälsa i hela Skåne:** Det måste utredas hur den psykiatriska vården kan stärkas i hela Skåne. Dessutom ska psykiatriambulansen införas i alla delar av regionen för att under 2024 finnas tillgänglig dygnet runt. Totalt satsas 20 miljoner kronor ytterligare på psykiatri under 2023.

Kollektivtrafik

- ✿ **Säkra kollektivtrafik i hela Skåne:** Kollektivtrafiknämnden tillförs genom riktad satsning och prognostiserat ökat resande 234 miljoner kronor i syfte att säkra kollektivtrafik i hela Skåne.
- ✿ **Översyn av zonindelningen:** En översyn av den nya zonindelningen ska göras.

Regional utveckling

- ✿ **Klimatneutralt Skåne 2030:** Region Skåne ska arbeta för att Skåne ska vara klimatneutralt till år 2030.
- ✿ **Uppdaterad livsmedelsstrategi:** Med tanke på bland annat det förändrade omvärldsläget och behovet av ökad självförsörjning när det kommer till livsmedel ska ett arbete med att få fram en uppdaterad livsmedelsstrategi för Skåne initieras.
- ✿ **Bredbandsutbyggnad:** Satsningen på bredbandsutbyggnad ska fortsätta och 25 miljoner kronor ytterligare tillförs för detta arbete.

Kultur

- ✿ **Stärk skånsk kultur:** Kulturnämnden kompenseras med uppräknings på 10 miljoner kronor.

Verksamhetsstöd

- ✿ **Stärk energiproduktionen:** Det behöver identifieras konkreta åtgärder för hur Region Skånes egen elproduktion kan öka.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

När Skåne växer ställs vården inför nya utmaningar. En trygg och nära vård utan onödiga väntetider är det absolut viktigaste. Vården skall vara jämställd och jämlik, personcentrerad och utgå från varje skånings unika förutsättningar. Varje skåning ska kunna förvänta sig en vård i världsklass oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariationer, sexuell läggning eller ålder. Kvalitet och tillgänglighet är det som har betydelse. Som patient ska man ha möjlighet att välja den vårdcentral eller den vård som passar behoven bäst och där man känner sig mest trygg. Valfrihet och ett ökat självbestämmande är vägen till en vård med kortare köer, snabbare hjälp och ökad trygghet för alla. Det behöver även satsas mer på förebyggande och rehabiliterande insatser, för den absolut bästa vården är den som inte behövs.

Fortsatt utveckling av den nära vården

Grunden i den nära vården ska vara den nära vården. Det är en viktig del av nyckeln för att lösa utmaningarna inom hälso- och sjukvården. Nära vården är kärnan i framtidens hälsosystem.

Primärvård

Under de senaste åren har skånsk primärvård förstärkts med över en miljard utöver de ordinarie uppräkningsarna. Det har varit ett nödvändigt och viktigt tillskott, men räcker inte. De ekonomiska medlen måste fortsätta att stärkas till primärvården under hela planperioden – med det långsiktiga målet om att primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten ska närma sig 25 procent.

En välfungerande primärvård är grundläggande för att vården som helhet ska hålla en hög kvalitet och finnas tillgänglig runt om i hela Skåne. Det är patienternas första steg in i vårdkedjan och ska vara patienternas fasta punkt. En viktig del i att vara en fast punkt innebär att patienterna ska erbjudas en fast läkarkontakt på sin listade vårdcentral. Fast läkarkontakt är ett sätt att hålla ihop vårdkedjan och garantera att patienten står i fokus. Därutöver behöver primärvården för ett tydligare sjukdomsförebyggande och rehabiliterande uppdrag.

Under 2023 blir därför ett viktigt uppdrag att initiera arbetet med att utifrån den nya nationella lagstiftningen utreda och möjliggöra så att alla skåningar har möjlighet till en fast läkarkontakt senast vid utgången av 2024. Dessutom ska det utredas hur ett listningstak för fast läkarkontakt ska införas.

Utveckling av samtliga skånska sjukhus

Samtliga tio skånska sjukhus fyller en viktig roll i omställningen av skånsk hälso- och sjukvård och är en viktig motor i den nära vården. Det kommer att behöva fortsätta att arbeta utifrån en decentraliserad sjukhusvård – där alla sjukhus behövs, inte minst de mindre.

Hela Skåne ska leva och de mindre sjukhusen är avgörande för att klara den nära vårdens utmaningar. För tillsammans med det redan påbörjade arbetet med nivåstrukturerings som skapar förutsättningar för våra mindre sjukhus tillsammans hög kvalitet och långsiktigt hållbar god vård inom lämpliga områden. Detta är ett arbete som måste stärkas och intensifieras.

Nivåstruktureringsen bidrar också till att Region Skåne kan använda de samlade resurserna på ett effektivare sätt över hela Skåne samtidigt som skåningen kan erbjudas en vård av hög kvalitet och inom vårdgarantins ramar. Dessutom kan alla sjukhus genom specialiseringen bygga en stolthet i sin profession.

Under 2023 ska därför arbetet kring hur alla våra skånska sjukhus kan utvecklas och profileras förstärkas och intensifieras. En utredning om hur specialiseringen kan öka genom till exempel skapandet av profilområden på de mindre sjukhusen ska också genomföras.

Vårdens omställning

I hela den omställning som hälso- och sjukvården just nu genomgår med fokus på en god och nära vård finns det flera viktiga beståndsdelar. En av dessa är att det måste finnas en vård som är tillgänglig för alla, inte minst de som är beroende av hemsjukvård eller som inte är bevandrad i de digitala möjligheterna. Mobila vårdteam utgör ett gott komplement till primärvården och är mycket uppskattat, däremot finns det ett behov av att utöka dessa i hela Skåne. Något som det behöver tas fram en strategi för under 2023.

Behovet av satsningar inom hemsjukvården, både till särskilda boenden och till hemmet, behöver också utredas och intensifieras. Ett projekt som under 2023 ska genomföras med bäring på detta

är att utveckla ett nytt arbetssätt med närsjukvårdsteam i Landskrona i samverkan med berörda parter. Detta projekt ska skapa och utvärdera en modell som är möjlig att använda och implementera i hela Skåne vid ett lyckat utfall.

Nära vård i hela Skåne ställer krav på en omställning av både arbetssätt och resursanvändning. Region Skåne måste våga prova nya arbetssätt för att klara vårdens omställning och paradigmskifte som man står inför.

Öka tillgängligheten till skånsk sjukvård

Tillgängligheten till vård är en av de största utmaningarna här och nu. Det måste lösas så att skåningarna får rätt vård i rätt tid. För att göra detta behöver flera olika åtgärder genomföras.

Incitamentsmodell för ökad tillgänglighet till operation

För att öka tillgängligheten till operation och bidra till att beta av de operationsköer som byggts upp under covid-19-pandemin ska en ny incitamentsmodell för operationsverksamheten inom specialiserad somatik införas under 2023. Denna modell bygger på att varje sjukhus får prestationsutbetalningar utifrån vilken operation som produceras och där man flyttar medel som avser rörliga produktionskostnader från sjukhusstyrelsernas budget till hälso- och sjukvårdsnämndens budget.

För detta ändamål överförs 2 794,3 miljoner från sju sjukhusstyrelser till hälso- och sjukvårdsnämnden. Dessutom tillförs hälso- och sjukvårdsnämnden ytterligare 50 miljoner kronor för detta ändamål. Inom hälso- och sjukvårdsnämnden avsätts även extra medel inom ramen för befintligt regionbidrag för att möjliggöra en ökad produktion och minskade operationsköer.

Grunden i hela denna incitamentsmodell handlar om att premiera och inte minst ersätta de sjukhus som har en kapacitet och möjlighet att utföra mer operationer och bidra till att korta köerna. Under de senaste åren har det kunnat ses flera exempel på sjukhus i regionen som genom att jobba på ett effektivare sätt som kunnat operera avsevärt mycket mer än vad som egentligen ingår i deras grunduppdrag. Det är dags att premiera dessa för att det ska bli ekonomiskt motiverat att också bidra till att minska köerna.

Detta är också bara det första steget gentemot det nya ersättningssystem för den somatiska vården som ska införas under 2024 och som i avsevärt mycket högre grad än idag ska vara incitamentsstyrd för att främja effektiv vårdproduktion med patienten i fokus.

Gemensamma väntelistor

En annan viktig åtgärd för en ökad tillgänglighet är att under 2023 införa gemensamma väntelistor inom Region Skåne. Detta såväl till mottagningsverksamhet som till operation. De digitala möjligheterna ska också se till att användas i syfte att patienten själv ska kunna boka om sin tid alternativt boka in sin tid själv genom 1177.

Vårdval

En annan viktig faktor för att kunna öka tillgängligheten till vård är att införa fler vårdval inom den skånska hälso- och sjukvården. Erfarenheterna av vårdval är att det ger patienten en möjlighet att välja vårdgivare samtidigt som kvaliteten och effektiviteten ökar. Däremot är det viktigt att de som ger sig in i ett vårdval får långsiktiga förutsättningar, därför är inte tillfälliga vårdval lösningen på vare sig kort eller lång sikt. Utan det är fler permanenta vårdval som behöver komma på plats. Speciellt inom områden med långa vårdköer.

Fokus på stärkt psykisk hälsa

Den psykiska ohälsan ökar i samhället. Där fler människor lider av ångest, oro eller andra psykiska besvär. Vilket har inneburit en större efterfrågan på och ett ökat behov av särskild kompetens för att hjälpa de drabbade. Denna utveckling måste med krafttag mötas och i stället se till att öka den psykiska hälsan. Inte minst genom att det psykiska omhändertagandet och kompetensen i den nära vården måste stärkas. Varje skåning måste ges den hjälp som behövs.

Behovet av specialiserad psykiatrisk vård har också ökat genom åren och där måste vi fortsätta att utveckla och stärka verksamheten i hela vår region.

Tillgång till psykiatrisk vård i hela Skåne

Under de senaste åren har det setts tendenser till en allt större centralisering av den psykiatriska vården i Skåne, oavsett om det handlar om öppen eller sluten vård. Detta är en förändring som måste sluta. I stället måste de mindre mottagningarna runt om i vår region säkras, en viktig grund för att kunna erbjuda en nära vård även inom psykiatrin.

Men det är också nödvändigt att se till att Region Skåne har ett fungerande akut omhändertagande. Därför måste det säkerställas att det finns öppna psykiatriska akutmottagningar i hela vår region, inte minst i östra Skåne.

Under 2023 ska därför utredningar genomföras för att titta på hur den psykiatriska vården kan stärkas i hela Skåne.

Under 2023 ska också psykiatriambulansen breddinföras i Skåne. Detta för att sedan under 2024 bli en verksamhet som finns tillgänglig dygnet runt. Denna verksamhet är en otroligt viktig del i det akuta omhändertagandet.

Behovet av rättspsykiatrisk vård fortsätter att öka och antalet dömda har mer än fördubblats sedan 2018. Detta är något som regionen inte kan påverka, men det medför ökade kostnader och behov av investeringar. Samtidigt som vi inte får en nationell ersättning för detta. Därför bör ett påverkansarbete bedrivas gentemot staten för att få uppräknings för de ökade kostnaderna för rättspsykiatri.

Stärk de ungas psykiska hälsa

Allt fler barn och unga upplever idag problem med sin psykiska hälsa. Detta måste tas på allvar. Att tidigt kunna sätta in resurser som hjälper de unga att få den hjälp de behöver är en viktig investering för framtiden.

För att kunna hjälpa unga i behov av stöd och behandling och för att kunna stärka den psykiska hälsan inom denna generation behöver vi kraftsamla samtliga resurser som finns tillgängliga, såväl regionala som kommunala. Därför ska det under 2023 utredas hur samarbetet mellan psykiatri – då inte minst BUP, ungdomsmottagningarna och skolans elevhälsa kan utvecklas med fokus på tillgänglighet och ungdomarnas behov som centrala perspektiv.

Under 2023 ska det också startas en utredning kring hur åldersgränsen för kontakt med BUP ska höjas i syfte att undvika övergång till vuxenpsykiatri under gymnasietiden i samband med 18 års dagen som det är idag.

För att stärka BUP öronmärks 5 miljoner kronor av den riktade förstärkningen av psykiatri till ändamålet.

Hälsofrämjande insatser

Vården ska inte bara finnas till hands när skåningen väl har blivit sjuk. Den ska också ge hjälp och råd för att skåningen inte ska bli sjuk. Desto tidigare man kan agera för att hjälpa människor som riskerar att drabbas av såväl fysiska som psykiska åkommor desto bättre. Fler människor ska få den hjälp de behöver för att kunna leva sitt liv fullt ut. Fler människor ska få möjligheten att ändra osunda levnadsvanor. Förutsättningar ska skapas för att hitta och behandla sjukdomar genom regelbundna kontroller.

En av de viktigaste åtgärderna som införts för förebyggande insatser handlar om Region Skånes modell för riktade hälsosamtal som stegvis införts. Under 2023 är det dags att ta nästa steg genom att breddinföra hälsosamtal för 70-åringar och därefter under planperioden är planen att ta det vidare till 60-åringar och nyblivna föräldrar.

Digitalisering

För att föra vården närmare patienten behöver vården göras tillgänglig för alla. Devisen som ska gälla i Region Skåne ska därför vara att erbjuda digital vård när det är möjligt och fysiskt när det behövs. Digitala verktyg är viktiga för att kunna öka tillgängligheten för alla åldersgrupper oberoende av geografisk placering.

I kölvattnet av covid-19-pandemin har lärdomar dragits om hur viktigt det är med digitala satsningar och måste dra bättre nytta av den höjda digitala vårdkompetensen hos skåningarna. Genom att erbjuda digitala plattformar kan hela befolkningen nås oavsett om man bor i en stad eller på landet. Digitala lösningar behövs för att vården ska komma närmare patienten, men även tvärtom. Modern teknik behöver användas samtidigt som organisationen är öppen för digitaliseringens möjligheter för att få mer tid för patientmötet som ett sätt att hushålla med värdefulla resurser, både i form av att optimera sjukvårdspersonalens arbetstid samt ur ekonomisk synpunkt.

En mer digitaliserad vård behövs också för att kunna möta utmaningarna med kompetensförsörjningen som ses redan nu. Ett digitalt möte sparar tid och energi för såväl

sjukvårdspersonalen som patienterna som slipper ta ledigt från sina jobb för att åka till vårdcentralen för enklare bedömningar, rådgivning eller uppföljning.

Digitala lösningar behövs inom alla områden av vården, för att vården ska finnas där för dig när du behöver den, oavsett var i livet du befinner dig eller var du väljer att bo. Ett steg i riktningen att digitalisera vården är den nya Primärvårdsreformen som antagits av riksdagen som drivits fram av Centerpartiet. Den ställer bland annat krav på en regional listningstjänst online för att patienten ska få möjlighet att själv ha överblick och kunna välja vilken vårdcentral man vill vara listad på. Digitalisering av vården möjliggör för patienten att ta en mer aktiv roll i sin vård genom både förebyggande arbete som att välja vart man ska vara listad och när sjukdom konstaterats genom möten och digitala kontaktvägar. Detta ger oss en mer personcentrerad vård där patienten har kontroll och står i fokus.

Nya verktyg och moderniserade arbetssätt behövs för att klara omställningen till framtidens vård, en vård som är tillgänglig för alla.

Kopplat till digitalisering så ska det under 2023 genomföras en utredning om hur gravida ska kunna ges möjlighet till digital rådgivning under kvällar och helger samt en kontaktväg in för samtliga förlossningskliniker.

I regionbidragen genomförs minskning av regionstyrelsens anslag för e-hälsa, detta innebär inte att ambitionerna för Region Skånes e-hälsoarbete sänks, utan mer av e-hälsoarbetet ska i stället utgå från det regionbidrag som redan tilldelas hälso- och sjukvårdsnämnden och på så sätt komma mer in i det dagliga arbetet och inte ses som ett separat projekt.

Samtidigt som hela det digitaliseringsarbete som redan pågår behöver fortsätta och intensifieras.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- ✿ Initiera arbetet med att utifrån den nya nationella lagstiftningen utreda och möjliggöra så att alla skåningar har möjlighet till en fast läkarkontakt senast vid utgången av 2024.
- ✿ Utreda hur ett listningstak för fast läkarkontakt ska införas.
- ✿ Förstärka och intensifiera arbetet kring hur alla skånska sjukhus kan utvecklas och profileras, bland annat genom en utredning om hur specialiseringen kan öka genom till exempel skapandet av profilområden på de mindre sjukhusen.
- ✿ Arbeta fram en strategi för hur man kan utöka de mobila vårdteamen i hela Skåne.
- ✿ Genomföra projektet i Landskrona med att utveckla ett nytt arbetssätt med närsjukvårdsteam i samverkan med berörda parter. Projektet ska skapa och utvärdera en modell som är möjlig att använda och implementera i hela Skåne vid ett lyckat utfall.
- ✿ Införa en ny incitamentsmodell för operationsverksamheten inom specialiserad somatik.
- ✿ Skapa ett nytt ersättningsystem för den somatiska vården som kan införas under 2024.
- ✿ Införa gemensamma väntelistor i hela Region Skåne – såväl till mottagningsverksamhet som till operation.
- ✿ Möjliggöra för patienter att kunna boka om sin tid alternativt boka in sin tid själv genom 1177.
- ✿ Utreda fler permanenta vårdval speciellt inom områden med långa vårdköer.
- ✿ Genomföra en utredning för att se hur den psykiatriska vården kan stärkas i hela Skåne.
- ✿ Breddinföra psykiatriambulansen i hela Skåne under 2023 för att under 2024 bli en verksamhet som finns tillgänglig dygnet runt.
- ✿ Bedriva påverkansarbete gentemot staten för att få uppräkningsför de ökade kostnaderna för rättspsykiatri.
- ✿ Utreda hur samarbetet mellan psykiatri – då inte minst BUP, ungdomsmottagningarna och skolans elevhälsa kan utvecklas med fokus på tillgänglighet och ungdomarnas behov som centrala perspektiv.
- ✿ Utreda hur åldersgränsen för kontakt med BUP ska höjas.
- ✿ Breddinföra hälsosamtal för 70-åringar under 2023 och under planperioden ta det vidare 60-åringar och nyblivna föräldrar.
- ✿ Utreda hur gravida ska kunna ges möjlighet till digital rådgivning under kvällar och helger samt en kontaktväg in för samtliga förlossningskliniker.

KOLLEKTIVTRAFIK

Den skånska kollektivtrafiken är otroligt viktig för att hela vår region ska fungera och leva. Den är viktig för att få ihop livspusslet, att kunna ta sig till och från arbete, skola eller fritidsaktiviteter. Samt oerhört viktig för möjligheten att kunna bosätta sig var man vill i hela Skåne.

Under covid-19-pandemin såg den skånska kollektivtrafiken hur resenärerna försvann. Från att ha nått en otroligt hög nivå på resandet 2019 så sjönk antalet resenärer drastiskt i början av pandemin och höll sig på oerhört låga nivåer under lång tid. Nu under 2022 har man däremot glädjande kunnat se en återgång gentemot 2019 års resandenivåer och inför 2023 prognostiseras en fullständig återgång till de nivåerna när man tittar på intäkterna. Men för att kunna klara verksamheten tillskjuts kollektivtrafiknämnden 178 miljoner kronor under 2023.

Även om nivåerna återgår till 2019 års resande så måste ändå arbetet med att få fler att åka kollektivt fortsätta. En bra kollektivtrafik i hela Skåne med fler resenärer är avgörande för att klara miljö- och klimatutmaningen.

Fungerande kollektivtrafik i hela Skåne

Hela Skåne ska leva. Därför måste det finnas en fungerande kollektivtrafik i hela vår region – med lösningar för såväl vardag som fritid och med hållbara alternativ för såväl miljö som för livspusslet.

Att kunna ta kollektivtrafiken oavsett var man bor är en nödvändighet – men för att kunna göra det är en fungerande kollektivtrafik i hela Skåne ett måste. Flexibla lösningar behöver värnas samtidigt som fler gröna alternativ erbjuds. Samtidigt behöver de gröna alternativen bli attraktivare. Därför måste det fortsätta att byggas en välfungerande kollektivtrafik i hela vår region, såväl i staden som på landsbygden. Samtidigt som framtidens kollektivtrafik utvecklas.

Det är det inte hållbart att utföra kollektivtrafik på ett traditionellt sätt med stora bussar som går utifrån en förutbestämd tidtabell överallt. Det blir helt enkelt inte ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart. Där är flexibla lösningar vägen framåt där kollektivtrafik körs utifrån det behov som faktiskt finns. Helt enkelt så att kollektivtrafiken behöver övergå till att påminna mer om en streamingtjänst än gammal tablå-tv. Däremot är det viktigt att poängtera att dessa flexibla lösningar inte ska vara enda alternativet i alla fall inte innan arbetssätten och funktionaliteten för detta säkerställts fullt ut. I samband med att kollektivtrafiken byggs ut med till exempel superbuss eller tågstopp måste ändå vanliga busslinjer längs med sträckan kunna behållas för att öka resandemöjligheterna och flexibiliteten.

Kollektivtrafiken måste också kunna vara ett alternativ i hela Skåne utifrån ett "hela resan"-perspektiv. Där resenären ska kunna ta sig smidigt från dörr till dörr, genom att kombinera olika transportslag.

Skåne ska leda utvecklingen gentemot framtidens kollektivtrafik.

Många skånska kommuner står för andra samhällsbetalda resor såsom exempelvis skolskjutsar och samordning med kommunerna om dessa måste förstärkas. Något som absolut kan utgöra grunden för en utbyggd kollektivtrafik i hela vår region. Därför ska det under 2023 utredas hur man kan stärka samarbetet med de skånska kommunerna för att bättre samordna samhällsbetalda resor. Dessutom ska man skapa former för att möjliggöra samarbeten med skånska företag för att möjliggöra för deras anställda att pendla kollektivt till och från arbetet.

Det har nu gått en tid sedan den nya zonindelningen infördes i den skånska kollektivtrafiken. Som med alla olika system och inte minst taxor som finns så måste de naturligt utvärderas löpande för att se effekter, konsekvenser och framför allt eventuella behov av justeringar. Därför ska zonindelningen under 2023 utredas.

Trygg kollektivtrafik i hela Skåne

Alla skåningar ska känna sig trygga när de reser med kollektivtrafiken. Hot, våld eller trakasserier ska inte förekomma vare sig i eller i anslutning till kollektivtrafiken. Såväl vägen till färdmedlet, stationen, hållplatsen och resan ska vara en trygg och säker miljö.

Flexibla nattstopp är något som sedan en tid sen genomförs som ett pilotprojekt i den skånska kollektivtrafiken. Det innebär att resenärer ska kunna kliva av bussen även på andra platser än vid hållplats för att till exempel ha närmare hem och därmed också öka tryggheten, samt att andra inte heller kliver av samtidigt. Detta framför allt under kvälls- och nattetid. När pilotprojektet avslutas så ska konceptet permanentas samt succesivt breddas på de linjer där det är möjligt.

Trygghetsarbetet behöver också stärkas i samarbete med de skånska kommunerna, inte minst de större städerna, där man koordinerar trygghetsinsatserna som respektive part genomför. Detta för att man är starkare tillsammans och inte heller behöver uppfinna saker på nytt utan i stället kan utveckla det tillsammans. Därför ska det under 2023 initieras en dialog med de skånska kommunerna om att arbeta fram planer för en trygg resa hela vägen och hur man tillsammans kan utveckla trygghetsarbetet.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- ✿ Utredda hur man kan stärka samarbetet med de skånska kommunerna för att bättra samordna samhällsbetalda resor.
- ✿ Utredda zonindelningen i den skånska kollektivtrafiken.
- ✿ När pilotprojektet för flexibla nattstopp är avslutat ska konceptet permanentas och succesivt breddinföras på de linjer där det är möjligt.
- ✿ Initiera en dialog med de skånska kommunerna om att arbeta fram planer för en trygg resa hela vägen och hur man tillsammans kan utveckla trygghetsarbetet.

REGIONAL UTVECKLING

Region Skåne har ett regionalt utvecklingsansvar. Regionala utvecklingsnämnden ska vara en drivande aktör som verkar för en hållbar tillväxt i ett sammanhållet Skåne. Uppdraget är att tillsammans med olika aktörer stödja den regionala utvecklingen inom områdena kompetensförsörjning, näringsliv, miljö, hälsa, infrastruktur och fysisk planering.

Skåne har flera utmaningar som till exempel låg produktivitet, högre arbetslöshet än riket, en infrastruktur med stort investeringsbehov och en ökad psykisk ohälsa bland unga. Dessa utmaningar riskerar att förstärkas på grund av världsläget, energipriser och inflation.

Hela Skåne ska utvecklas

Skåne är en region med stora möjligheter. Regionen är rik på både rogivande natur och pulserande storstad. Här finns något för alla och här ska människor kunna bo, leva och utvecklas som denna önskar.

För att Skåne ska kunna utvecklas som en attraktiv plats för både besökare och bofasta krävs att man tar tillvara och utvecklar det som gör regionen unik. Där den värdefulla åkermarken ska värnas samtidigt som det byggs för fler. Dessutom behöver det gränsregionala samarbetet över Öresund stärkas och utvecklas bland annat i syfte att stärka den stora arbetsmarknadsregionen.

Ett blomstrande företagande

Skåne är en region fylld av innovation, utveckling och entreprenörskap. Här finns allt från forskning i världsklass till unik spelutveckling och sprudlande småföretagsamhet. Ett Skåne där företag trivs är ett Skåne att värna. Skåne ska vara Sveriges mest företagervänliga region!

Skånes livsmedelsstrategi 2030, *Smart mat*, togs fram 2017. Sedan dess har det hänt mycket som kan påverka innehållet i denna. Därför ska det under 2023 initieras ett arbete med att arbeta fram en uppdaterad livsmedelsstrategi för Skåne.

Region Skåne kommer för alltid att vara en stark mat- och dryckes-region. Här finns hela näringskedjan och stora kunskaper inom livsmedelsindustrin liksom en betydande del av Sveriges forskning och utveckling. Region Skåne ska fortsätta arbeta för att bli en försöksregion för gårdsförsäljning av öl och vin. Det skulle ytterligare stärka Skånes position som ledande inom mat och dryck och gynna vår redan breda turismnäring, inte minst på landsbygden. I arbete med Skåne som både mat, dryck och turistdestination är våra regionala gröna näringars möjlighet att utvecklas och expandera viktig.

Under 2022 initierades ett arbete med sommarjobb inom Region Skånes verksamheter för att stärka regionen som en attraktiv arbetsgivare och möjliggöra för att säkra framtida rekryteringsbehov. Detta är en satsning som måste fortsätta under 2023 och under hela planperioden. Fortsätter detta falla väl ut kan det också senare under planperioden komma att skalas upp.

Tillgången till kompetens är en av de största utmaningarna för näringslivet och offentliga arbetsgivare. Därför satsar Region Skåne på åtgärder som syftar till att öka matchningen mellan tillgång och efterfrågan på kompetens. I detta arbete är Skånes folkhögskolor tillsammans med övriga folkbildningen en viktig del i utbildningssystemet. De ska därför fortsätta att finansieras enligt framtagna överenskommelse.

Infrastruktur

Lastbilarna på våra vägar, fartygen i hamnarna, godstågen in och ut ur regionen samt pendeltrafiken till jobb och skola är alla viktiga kuggar för att få det skånska maskineriet att gå runt. Det är viktigt att dessa transporter inkluderas när Skåne utvecklas för en hållbar framtid.

Det är genom satsningar på infrastruktur i Skåne som det kan bidra till att minska utsläppen – samtidigt som man inte gör avkall på mobiliteten. Region Skåne måste fortsätta arbetet med att aktivt arbeta för att få till fler statliga infrastruktursatsningar, såväl nyinvesteringar som upprustning av befintlig infrastruktur. Under 2023 ska Region Skåne tillsammans med de skånska kommunerna diskutera och utveckla en gemensam behovsbild av framtidens infrastrukturinvesteringar. För att ta del av statliga investeringar behöver aktörerna i Skåne vara eniga och kraftsamla kring en gemensam uppdaterad Skånebild. Inte minst när det kommer till stora investeringar som en HH-förbindelse och en Öresundsmetero vilka blir viktiga när Fehrmanbäلتförbindelsen blir färdigbyggd.

Under de senaste åren har det blivit allt tydligare hur viktigt det är med fungerande bredband runt om i hela Skåne. Inte bara handlar det om möjligheten för skåningarna att kunna bosätta sig var de vill – utan det handlar också om att på allvar kunna delta i skolgång, arbete, företagande och vårdkontakter för att nämna några exempel. Det finns delar av Skåne som idag saknar tillfredställande tillgång till uppkoppling eftersom utbyggnaden inte gjorts just där. Under 2022 satsades ekonomiska medel för att Region Skåne skulle kunna vara med och finansiera bredbandsutbyggnad, framför allt i områden som annars riskerar att bli utan god uppkoppling under en lång tid framöver. Denna satsning ska fortsätta under 2023 och skruvas upp ekonomiskt till en helårseffekt för hela året.

För klimatets bästa

Världen, Sverige och Skåne ställs allt oftare inför stora prövningar orsakade av klimatförändringarna. Många minns bland annat den extrema torkan som drabbade Skåne under sommaren 2018 eller skyfallen under 2021. Klimatförändringarna måste tas på allvar och bemötas med kunskap och innovation. Klimatet räddas inte genom att stoppa utvecklingen och blicka bakåt. Det behövs uppfinningsrikedom och en grön tillväxt. Bland annat så måste Skåne vara klimatneutralt till år 2030. En av många delar i detta är att fortsätta fokuset på förnyelsebar energi och fossilfria drivmedel.

Skåne måste också bli den självklara platsen för utveckling av miljö- och klimatsmart innovation genom att inrätta fler fysiska och virtuella miljöer där företag, akademi och andra organisationer kan samverka. Under 2023 ska det därför utredas hur Region Skåne kan bidra till att underlätta denna utveckling.

En viktig del för att lyckas med den gröna omställningen handlar om att säkra energiförsörjningen för Skåne. Inte minst med anledning av den senaste tidens utveckling kring höga el- och gaspriser som drabbat Skåne – såväl invånare som företag. Detta är ett prioriterat arbete som måste fortsätta.

Skåne är en region rik på vatten men denna blåa resurs värnas bättre. För att stå väl rustade inför framtiden behöver fler ta ett gemensamt ansvar, se över möjligheterna och planera långsiktigt för hur man i framtiden på bästa sätt ska hantera Skånes vattenförsörjning och stigande havsnivåer. Region Skåne bör också verka för att Öresund görs till ett biosfärområde och marint skyddsområde för att stärka den biologiska mångfalden och bidrar till en hållbar samhällsutveckling.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- ✿ Initiera ett arbete med att arbeta fram en uppdaterad livsmedelsstrategi för Skåne.
- ✿ Fortsätta arbeta för att Skåne blir en försöksregion för gårdsförsäljning av öl och vin.
- ✿ Fortsätta satsningen på sommarjobb.
- ✿ Tillsammans med de skånska kommunerna diskutera och utveckla en gemensam behovsbild av framtidens infrastrukturinvesteringar – en uppdaterad Skånebild.
- ✿ Fortsätta satsningen på finansiering av bredbandsutbyggnad.
- ✿ Arbeta för att Skåne ska vara klimatneutralt till år 2030.
- ✿ Utreda hur Region Skåne kan bidra till att underlätta utvecklingen av miljö- och klimatsmart innovation.
- ✿ Verka för att Öresund görs till ett biosfärsområde och marint skyddsområde.

KULTURVERKSAMHET

Kultur ger kraft åt varje människa. Det uppmuntrar människors nyfikenhet, bidrar till samtal, möten och gemensamma upplevelser med vår omgivning. Med ett tillgängligt och inkluderande kulturliv skapas möjligheter till nya perspektiv som på sikt främjar tolerans gentemot våra medmänniskor och förståelse för vår historia och våra traditioner. Kulturen skapar samtidigt möjligheter för entreprenöriell utveckling som bidrar till Skånes utveckling.

Därför måste arbetet fortsätta med att stärka och utveckla kulturen i hela regionen.

En viktig del i detta är att se studieförbundens och folkbildningens viktiga del i samhället. Därför är det av största vikt att de fortsätter erhålla anslag för att kunna bedriva och utveckla verksamheter i hela regionen.

Även biblioteken är oerhört viktiga, inte minst kopplat till den regionala biblioteksstrategi för 2022 – 2025, *Bibliotek för alla genom hela livet*, som antagits av regionfullmäktige. Där är det övergripande målet för regional biblioteksverksamhet att stärka Skåne som en hållbar och innovativ biblioteksregion för alla invånare genom hela livet. Som ett led i detta ska det därför under 2023 ska det utredas hur de regionala biblioteken ska kunna bli tillgängliga för skåningar även när det är obemannat.

För att nå ut i hela regionen så ska Skånes regionala scener fortsatt få stöd för att kunna verka och nå ut i hela regionen. Detta innefattar Malmö Opera och Skånes Dansteater.

I budgeten för 2023 så tillförs det en riktad generell uppräknings till kulturnämnden om 10 miljoner kronor.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- ✿ Utreda hur regionala biblioteken ska kunna bli tillgängliga för skåningar även när det är obemannat.

VERKSAMHETSSTÖD

Energiförsörjning och hållbart byggande

Som en stor regional aktör måste Region Skåne gå i bränschen för klimat- och miljöarbetet. Bland annat har Region Skåne otroligt mycket fastigheter och står inför stora projekt, såväl ny- som ombyggnadsprojekt. Det handlar bland annat om att se till att använda den senaste tekniken. Därutöver ska det under 2023 utredas kring möjligheterna att bygga koldioxidbindande och om det är möjligt ska det också under 2023 arbetas fram en strategi för detta. Det handlar också om att tillvarata rivningsmaterial och öka användningen av återbrukade och återvunna material vid ny- och tillbyggnation. Det handlar om såväl byggmaterial som vad vi fyller lokalerna med så som möbler. Cirkulärt tänkande måste bli mer tongivande.

Det ska också arbetas fram en strategi för hur Region Skåne ska kunna ställa ännu hårdare krav på energieffektiva lokaler vid såväl ny- som ombyggnationer samt i hyresavtal. Målet ska hela tiden vara att minska den totala energianvändningen för Region Skånes fastigheter.

Både med tanke på de ökande elpriserna och att gå i bränschen för klimat- och miljöarbetet så ska det under 2023 identifieras flera konkreta åtgärder för hur Region Skånes egen elproduktion kan öka. Det kan handla om fler vindkraftverk vid någon av regionens lokaler eller annan lokalisering. Det kan också handla om hur det kan byggas fler solceller på taken till fastigheter som regionen äger.

Interna miljöarbetet för klimatets bästa

Regionfullmäktige antog i november 2021 ett nytt miljöprogram för Region Skåne med sikte på 2030. Det är nu dags att ta miljöprogrammet från ord till handling för att nå de uppsatta långsiktiga målen. För med den stora verksamhet som Region Skåne bedriver kan organisationen bidra till att minska klimatavtrycken.

Region Skånes miljöprogram

Som en del i arbetssättet med det nya miljöprogrammet ska det årligen tas fram prioriteringar och operativa miljömål inför det kommande budgetåret. Dessutom identifieras det att organisationen för det interna miljöarbetet angående miljökrav i upphandling, samt miljö- och hälsokrav vid finansiering och bidragsgivning behöver fortsätta utvecklas och stärkas. Det finns också behov av ett större initialt kartläggnings- och utredningsarbete för att säkerställa genomförandet av Miljöprogram för Region Skåne 2030.

Prioriteringar inom fokusområde 1. Resurseffektiv och Cirkulär Ekonomi.

Enligt miljöprogrammet ska energieffektivisering och energihushållning ske i alla verksamheter, både för verksamhetsenergi och för fastighetsenergi, samt för egna transporter inkluderat allmän kollektivtrafik. Det här är ett område som är angeläget att arbeta med utifrån ett ekonomiskt perspektiv, för en robust verksamhet, samt för minskad miljöpåverkan. Under 2023 kartlägger Region Skåne alla verksamheters energianvändning och identifierar åtgärder för att minska den.

Region Skåne ska minska inflödet av varor i förhållande till verksamhetens produktion. Den stora mängden förbrukningsmaterial som används inom Region Skånes verksamheter, framför allt inom sjukvården, har en stor miljöpåverkan. Genom att gå över till mer flergångsprodukter och material som har lägre klimatpåverkan får Region Skåne en mer robust, ekonomisk och miljömässigt hållbar verksamhet. Under 2023 kartläggs materialanvändningen och förbrukningsartiklar i Region Skånes verksamheter i syfte att prioritera och minska användning av dessa.

Prioriteringar inom fokusområde 2. Låg Klimatpåverkan.

Region Skåne ska ha ett lågt utsläpp av klimatpåverkande gaser, fortsätta vara fossilbränslefritt inom egen verksamhet, samt driva på omställning i leverantörsleden. Under 2023 kartlägger Region Skåne verksamhetens transporter i extern regi med avseende på miljöpåverkan och spårbarhet. Riktlinjer för transporter i både egen och extern regi tas fram. Ett prioriterat område är också att minska sjukvårdstextiliers klimatpåverkan i Region Skåne. Under 2023 genomförs ett arbete med utbildning och information för ökad kunskap i verksamheten om hur Region Skåne kan minska klimatpåverkan.

Prioriteringar inom fokusområde 3. Frisk och Hälsosam Miljö.

Minst 60 procent av Region Skånes livsmedelskonsumtion ska utgöras av närproducerade och/eller ekologiska livsmedel till 2030. Under 2023 görs en utredning av kostnaderna för att nå målet till 2030. Samtidigt identifieras prioriterade livsmedel där det är möjligt att redan nu öka andelen närproducerade och/eller ekologiska livsmedel.

Region Skånes operativa miljömål 2023

Miljöprogrammet understryker att den operativa styrningen, om hur miljöprogrammets mål ska uppfyllas, också hanteras operativt med mål och handlingsplaner i rätt tidsperspektiv. Region Skånes långsiktiga strategiska miljömål bryts därför ner till kortsiktiga operativa mål.

- ✿ Region Skåne ska fastställa en organisation, process samt resurser för att ställa och följa upp miljökrav vid upphandling och inköp.
- ✿ Region Skåne ska genomföra prioriterade kartläggningar, utredningar, samt ta fram riktlinjer och definitioner som möjliggör genomförande av miljöprogram 2030.
Region Skåne ska fastställa en organisation och infrastruktur för ökad användning av återbrukade och återvunna material vid byggnation.
- ✿ Region Skåne ska öka andelen närproducerade och/eller ekologiska livsmedel inom prioriterade områden.
- ✿ Region Skåne ska ta fram och implementera informations- och utbildningspaket i syfte att öka kunskapen om hur verksamhetens klimatpåverkan kan minskas.
- ✿ Region Skåne ska säkerställa att miljö- och hälsokrav ingår vid finansiering och bidragsgivning utifrån mottagarnas miljöpåverkan.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- ✿ Utreda möjligheterna för att bygga koldioxidbindande i Region Skåne samt att om möjligt arbeta fram en strategi för detta.
- ✿ Identifiera konkreta åtgärder för hur Region Skånes egen elproduktion kan öka.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Region Skånes personal är och kommer alltid att vara den viktigaste resursen. De är en nödvändighet för att kunna bedriva verksamheten. Inte minst för att kunna driva kärnverksamheten.

Region Skånes arbetsplatser ska vara jämställda, trygga och säkra för såväl medarbetare som alla som befinner sig i någon av Region Skånes verksamheter. En attraktiv arbetsplats med god arbetsmiljö är en av de avgörande förutsättningarna för att möta kompetensutmaningen. Det ska inte spela någon roll vilket kön, vilken trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning du har. Arbetsmiljön i Region Skåne ska präglas av tillit och psykologisk trygghet, vilket förutsätter att det gemensamma arbetet med kultur, värderingar och ledarskap fortsätter.

Under 2023 behöver sjukfrånvaron följas upp och analyseras noggrant, inte minst utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Region Skåne ska fortsatt stolt hissa mångfaldens flagga, såväl i handling som bildligt genom att till exempel fortsätta flagga med Prideflaggan. Region Skåne är en inkluderande arbetsplats.

Hållbar och långsiktig kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är en av Region Skånes stora utmaningar. För att möta framtidens ökade behov ska Region Skåne anställa fler i den skånska vården. En genomtänkt strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att klara framtidens uppdrag. Bedömningen är att dagens och framtidens utbildningsvolym inte kommer räcka till för att säkerställa tillgången på rätt kompetens. Förändringar behövs av såväl arbetssätt som kompetensstruktur för att möta kompetensförsörjningsutmaningen.

För att förbättra arbetsmiljön för befintlig personal och samtidigt säkra kompetensförsörjningen behöver det identifieras flera olika lösningar. I detta arbete är det nödvändigt att personalen inkluderas mer, inte minst när det kommer till arbetsmiljön. Samtidigt är det också viktigt att poängtera att lösningarna inte alltid behöver vara koncernövergripande utan man måste vara öppen till att ha olika lösningar på olika platser. Detta är nödvändigt för att Region Skåne ska kunna vara en attraktiv arbetsgivare.

Det finns många olika åtgärder som är viktiga och som tillsammans bidrar till att förbättra situationen med kompetensförsörjningen. Dels handlar det om att stärka samarbetet med de skånska lärosätena, både för att ha rätt antal utbildningsplatser utifrån behoven, dels för att kunna locka in studenterna till Region Skånes verksamhet efter avslutade studier. Ett sådant exempel kan vara att verka för att etablera en dietistutbildning i Kristianstad. Det finns också en stor potential i att ta tillvara kompetensen hos redan utbildade personer som kommer till Sverige från andra länder. Arbetssätt och struktur för att ta emot personer med utbildning från andra länder behöver fortsatt utvecklas.

Rätt använd kompetens

Att använda alla medarbetares kompetens på bästa sätt är en komplex utmaning. För att lyckas behöver det arbetas med kontinuerlig verksamhetsutveckling och anpassning av arbetsuppgifternas fördelning. Normer och arbetssätt behöver utmanas och nya perspektiv och innovation bejakas. Beslut och förändringar ska grundas i strategisk analys och planering på både kort och lång sikt där alla perspektiven i medarbetarens anställningscykel behöver beaktas. Genom att tillsammans se över arbetsuppgifternas innehåll, vem som utför uppgifterna och hur de genomförs kan den samlade kompetensen användas på ett bättre sätt.

Arbetet med rätt använd kompetens kan innebära uppgiftsväxling mellan yrkeskategorier och införandet av nya kompetenser. Detta kan frigöra tid för patientarbete genom att administration och vårdnära service kan göras av annan personal än vårdpersonalen.

Mål och riktade uppdrag

Nya uppdrag 2023

- 🍀 Följa upp sjukfrånvaron och analysera den noggrant, inte minst utifrån ett jämställdhetsperspektiv.
- 🍀 Stärka samarbetet med de skånska lärosätena.
- 🍀 Verka för att etablera en dietistutbildning i Kristianstad.

EKONOMI

En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service i form av säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik. Regionfullmäktige antar i verksamhetsplaner och budgetar riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Huvudbudskapet i riktlinjerna är att Region Skånes finansiella ställning ska stärkas och att skattemedlen ska användas effektivt. Verksamhetsplan och budget är Region Skånes viktigaste styrdokument. Regionfullmäktiges budgetbeslut ska inte enbart anses styrande för budgetåret, utan för hela den aktuella planperioden. Nämnder och styrelser får inte fatta beslut som går utanför de ekonomiska ramarna, vilket även gäller under år 2 eller 3 i planperioden. Om sådana beslut behöver fattas, måste regionfullmäktige först ge sitt godkännande.

Finansiella mål

Det är nödvändigt att ha en ekonomi i balans, och att leva upp till det lagstadgade balanskravet innebär att intäkterna överstiger kostnaderna. Det omvända förhållandet leder annars till att kommande generationer får betala för dagens överkonsumtion. Regionfullmäktige har lagt fast nedanstående finansiella mål som leder till att Region Skånes finansiella ställning stärks. Det krävs full acceptans och strikt följsamhet till de finansiella målen för att nå god ekonomisk hushållning.

Resultatmål

Region Skånes resultat ska över en rullande femårsperiod uppgå till minst 2 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Resultatet ska också årligen uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Ett överskott är nödvändigt av flera olika skäl. Region Skåne står inför ett investeringsbehov i mångmiljardklassen de kommande åren, vilket framför allt gäller sjukhusbyggnader. Investeringsutgifterna är vida större än avskrivningsnivåerna. Utan ett positivt resultat måste stora delar av investeringarna lånefinansieras, vilket i längden leder till att räntekostnaderna undantränger utrymme för kärnverksamheten. Ett annat skäl är att ha möjlighet att parera förändringar i sysselsättning, skatteunderlag och utjämningsystem. Just för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten, krävs en buffert i form av ett resultatöverskott.

Det bör även beaktas att Region Skåne, till följd av historiska underskott sedan tillkomsten, har ett svagt ekonomiskt utgångsläge och till och med negativ soliditet.

Finansieringsmål

Investeringar ska så långt möjligt finansieras med egna medel. Upplåning kan användas för att delfinansiera större investeringsprojekt.

Under 2023–2025 planeras för en självfinansieringsgrad (årets resultat och avskrivningar i förhållande till investeringsbelopp) som inte äventyrar skuldsättningsmålet.

Skuldsättningsmål

Region Skånes externa räntebärande nettolåneskuld får högst uppgå till 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag.

Lånefinansiering till drift och ersättningsinvesteringar är inte tillåtet av ovan nämnda skäl. Däremot har Region Skåne tagit stora investeringsbeslut som innebär modernisering och förnyelse av bland annat sjukhusområdena i Malmö och Hässleholm och ett helt nytt sjukhus i Helsingborg. Investeringarna på dessa tre orter kommer att uppgå till betydande summor under de kommande åren. Till detta kommer även andra stora investeringar. Dessa investeringar kan inte genomföras med enbart egna medel, utan delfinansiering via upplåning måste tillgripas.

Den kommande planperioden 2023 - 2025 kommer innebära de högsta investeringsnivåerna i Region Skånes historia då flera av de pågående strategiska investeringarna, (över 100 miljoner kronor), är i full produktion. Sammanlagt avsätts 17,6 miljarder kronor under treårsperioden med investeringsnivåer närmare 6 miljarder per år. Dessa investeringsnivåer beror på de beslut som fattats den senaste 10-årsperioden om flera mycket stora investeringar.

Med liggande investeringsplan och förutsatt att budgeterade resultat uppnås under den kommande planperioden bedöms att skuldsättningsmålet kommer uppfyllas, vilket är en förutsättning för att klara de mycket stora investeringar som kommer längre fram. Vid en nettoskuld över 25 procentsnivån riskeras nämligen nedgradering i den del av ratingbeslutet som

rör låneskuld. Ett sämre ratingbetyg resulterar automatiskt i sämre lånevillkor för Region Skåne och därmed ökade kostnader.

Det finansiella resultatmålet är minst 2 procent av de samlade intäkterna vilket föreliggande budget uppnår för hela planperioden 2023–2025.

Ekonomiska förutsättningar för planperioden

Planeringsförutsättningarna präglas av ett svårt makroekonomiskt läge. Utfallen för svensk inflation har nyligen varit överraskande höga. Den oväntat höga inflationen har definitivt lyft inflationsutsikterna på kort sikt, men i hög grad även för de kommande 12 månaderna. Samtidigt har en mycket brant ränte-uppgång synts de senaste månaderna, huvudsakligen drivet av centralbankernas höjda styrräntor. Pris- och ränteuppgångarna blir därmed större än vad Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) har räknat med i tidigare prognoser. Frågan är inte längre "om" Sverige går mot en lågkon-junktur utan "hur snart" vi når dit, samt hur djup den blir. SKR:s prognos är att svensk BNP faller nästa år. Detta medför att den postpandemiska återhämt-ningen för arbetsmarknaden bryts. Antalet sysselsatta kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8,5 procent 2023–2024. SKR räknar med att BNP- och timtillväxten repar sig under 2024, men att konjunkturer stärks mer påtagligt först 2025.

Mycket svag konjunkturutveckling antas medföra sjunkande räntor redan nästa år. Trots detta kommer ränteläget då att vara betydligt högre än de senaste åren. Den långa eran av oerhört låga räntor är över. På samma sätt kommer konsumentpriserna totalt sett – efter rekordsnabba ökningar 2021–2023 – inte heller falla tillbaka till gamla nivåer. Trots att SKR räknar med att inflationen sjunker snabbt nästa år lär ekonomins aktörer få leva med bestående högre priser på många varor och tjänster.

Skatteunderlagsprognos

Enligt SKR:s prognos växer skatteunderlaget snabbt i nominella termer under perioden 2022–2025; i genomsnitt med 4,5 respektive procent 4,4 procent per år för den faktiska respektive underliggande utvecklingen. Den genomsnittliga ökningen över de senaste tio åren (perioden 2012–2021) är 3,9 procent för den faktiska och 4,2 procent för den underliggande utvecklingen. En oväntat stark ökning av lönesumman syns under det första halvåret i år. Men enligt Skatteverkets arbetsgivardeklarationer tycks ökningen av lönesumman ha bromsat in från maj månad, enligt säsongsrensade data.

I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,8 procent. År 2023 faller till och med köpkraften med 2,7 procent; intäkterna beräknas reellt sett bli kraftigt lägre än föregående år. Detta tapp är varaktigt och kommer kräva minskade utgifter framöver om inte statsbidragen höjs ordentligt.

Den höga prisuppgången i kommunsektorn beror dels på högre insatspriser, dels på ökade pensionskostnader. Pensionskostnadens ökning har två förklaringsringar. Det nya avtalet AKAP-KR är något dyrare än tidigare avtal, men till största del beror ökningen på en ny värdering av sektorns pensionsskuld. De för-månsbestämda avtalspensionerna är värdesäkrade med prisbasbeloppet, vilket betyder att pensionsskulden växer när prisbasbeloppet höjs.

Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare, de i arbetsför ålder behöver försörja allt fler (yngre och äldre). Särskilt de ökade behoven av omsorg och vård av äldre kräver allt större resurser.

Ekonomiskt utgångsläge

Årsbokslutet 2021 visade ett ekonomiskt underskott på 764 miljoner kronor, vilket ska jämföras med ett budgeterat överskott på 912 miljoner kronor. Under 2021 var Region Skånes ekonomi starkt påverkad och belastad av pandemin, och resultatet innefattade jämförelsestörande poster på nästan 3 miljarder kronor nedskrivning för förgävesinvestering i fastighet (-1 189 miljoner kronor) och värdesäkring av ökad pensionsskuld till följd av förändrat livslängdsantagande (-1 806 miljoner kronor). Exklusive de jämförelsestörande posterna var resultatet för 2021 ett överskott på 2 231 miljoner kronor.

Resultat för helåret 2022 prognostiseras till 2 037 miljoner kronor i delårsrapport januari-augusti och innebär en positiv budgetavvikelse på 1 024 miljoner kronor. En stark intäktsutveckling i form av ökade intäkter från kollektivtrafiken till följd av ökat resande jämfört föregående år, fortsatt höga nivåer av tillfälliga specialdestinerade statsbidrag samt en stark skatteunderlagsutveckling

är, tillsammans med en bruttokostnadsökning understigande den samlade intäktsökningen, de viktigaste förklaringarna.

Balanskravsberäkningen utgår från Region Skånes resultat exklusive koncernbolagen. Årets prognos som uppgår till 2 316 miljoner kronor per uppföljning 20221031. Detta resultat enligt fullfonderingsmodellen justeras sedan för redovisning enligt blandmodellen. Den nuvarande bedömningen från uppföljning per uppföljning 20221031 pekar på ett balanskravsresultat på 1 625 miljoner kronor, vilket innebär att tidigare års underskott är helt återställda.

Från och med 2013 finns det i kommunallagen en möjlighet att under vissa förutsättningar reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel vid balanskravsberäkningen, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Region Skåne har för 2022 möjlighet att göra avsättning till RUR med ett belopp om 643 miljoner kronor, vilket ingår i beräkningsförutsättningarna för 2023, eftersom dessa 643 miljoner kronor tas i anspråk 2023 vid balanskravssavstämningen och är en förutsättning för balanskravet ska vara uppfyllt detta år. Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. En förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat. Därtill ska konjunkturläget vara svagt, vilket bedöms utifrån om rikets underliggande skatteunderlagsutveckling för aktuellt år understiger ett tioårigt genomsnitt. Båda dessa omständigheter förväntas vara uppfyllda för 2023.

Intäktsutveckling

Skatteintäkter

I denna budget används Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognostiserade uppräkningsfaktor för Skåne när faktiskt skatteutfall för 2020 räknas upp till en prognos för 2021 års skatteunderlag. För uppräkningsfaktor för denna prognos för 2021 års skatteunderlag används av regeringen fastställda uppräkningsfaktorer för åren 2022–2023. Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2022 och 2023 uppgår till 4,8 respektive 4,7 procent, enligt beslut den 22 september, SFS 2022:1422. SKR:s prognos innebär en lägre uppräkningsfaktor vilket gör att prognosen för slutavräkningen för 2023 blir negativ med –85 kronor per invånare den 1.11.2022. Denna omständighet är beaktad i föreliggande budget.

Den prognostiserade ökningen av skatteunderlaget för inkomståret 2020 uppgår till 2,1 procent i riket. Motsvarande prognos för Skåne är 0,8 procentenheter högre och medför att den relativa skattekraften ökar något detta enskilda år. För perioden 2021–2024 förväntas en ökning av skatteunderlaget i Skåne som ligger något över den redovisade ökningen för riket. Ökningen är dock inte tillräckligt stor för att påverka skattekraften i positiv riktning under dessa år. Medelskattekraften (skatteunderlaget per invånare i relation till riksgenomsnittet) har minskat med knappt 1 procentenheter från 2009 (93,7 procent) till 2021 (92,8 procent). Skattekraften i Skåne bedöms i slutet av planperioden ligga på 92,5 procent jämfört med medelskattekraften i riket.

I denna budget föreslås skattesatsen vara oförändrad, det vill säga uppgå till 11,18 kronor. Skatteintäkterna 2022 beräknas öka med 1 294 miljoner kronor eller med 3,8 procent jämfört med prognos 2021. 2023 ökar skatteintäkterna med 1 309 miljoner (3,7 procent) jämfört med 2022, och 2024 med 1 215 miljoner (3,3 procent). Skattesatsen på 11,18 kronor innebär att Region Skånes skattesats även i fortsättningen hör till de lägre i landet.

I budget för 2023 med plan för 2024–2025 är ökningstakten för skatteintäkterna 3,4 procent, 4,8 procent respektive 4,4 procent.

Kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag

I regeringens budgetproposition för 2023 ökas regionernas andel av anslaget för kommunalekonomisk utjämning med 1 800 miljoner jämfört med budgetpropositionen för 2022. Med beaktande av förändringar enligt finansieringsprincipen uppgår därmed anslaget "Allmänna bidrag till regioner" till 43 848 miljoner kronor.

Övriga generella statliga bidrag

Statens bidrag till regionerna för kostnader för läkemedelsförmånerna beräknas uppgå till 35 397 miljoner kronor för 2023. För Region Skånes del blir det 4 589 miljoner kronor efter avräkning för läkemedelsrabatter.

Ovanstående beräkningsförutsättningar för skatt, utjämning och statsbidrag innebär att Region Skånes intäkter ökar med 1,3 miljarder kronor eller med 2,6 procent 2023 jämfört med prognosen

för 2022. Som jämförelse var ökningen inför 2022 nästan den dubbla (2,5 miljarder kronor motsvarande 5,4 procent).

Specialdestinerade statsbidrag

Specialdestinerade statsbidrag om ca 2,3 miljarder kronor finns med i den centrala finansieringen för 2023. Detta är ca 900 miljoner kronor lägre än i prognosen för 2022. En del bidrag till regionerna är för närvarande föremål för förhandlingar om uppgörelser mellan SKR och staten.

Riktade statliga medel till regionerna, enligt särskilda överenskommelser inom hälso- och sjukvården, ingår i den totala budgeterade finansieringen i skånsk hälso- och sjukvård. Detta innebär att styrelser och nämnder, inom givna ekonomiska ramar, åläggs att leva upp till de inriktningar och krav som ska uppfyllas för att Region Skåne ska tilldelas sin andel av dessa statliga medel samt att följa upp insatser och effekter.

Kostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen från 2021 och påverkas av stora förändringar av pensionskostnader och nedskrivningar. Budget 2023 innebär en nettokostnadsutveckling om 12,3 procent, vilket framför allt beror på ökade pensionskostnader om ca 3,5 miljarder kronor. Dessa ligger kvar under 2024, men sjunker tillbaka 2025, vilket innebär en negativ kostnadsutveckling sista året i planperioden.

Pensionskostnader

Region Skåne tillämpar fullfonderingsmodell vid redovisning av pensionskostnaderna. Det innebär att hela pensionsskulden, intjänad såväl före 1998 som från och med 1998, redovisas som en skuld i balansräkningen. Årets intjänade pension samt värdesäkringen av hela skulden redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Fullfonderingsmodellen ger därmed en mer rättvisande bild av Region Skånes ekonomiska resultat och ställning. Nackdelen med fullfonderingsmodellen är att den är mer rörlig, vilket leder till större kostnadsförändringar mellan åren.

Pensionskostnaderna förväntas mera än fördubblas mellan 2022 och 2023 upp till en nivå på ca 7,3 miljarder kronor för att ligga kvar på samma nivå 2024 och därefter falla kraftigt ner till 4,5 miljarder kronor. Det handlar om stora slag i olika riktning, och orsaken är variationer i omvärldsfaktorer inom det makroekonomiska området. Den enskilt viktigaste faktorn är inflationen, som via prisbasbeloppet avgör värdesäkringen av pensionsskulden. Inflationen bedöms ligga högt 2023–2024 för att sedan falla tillbaka 2025. Med en pensionsskuld på ca 40 miljarder kr för varje procentenhets förändring i inflationen stort genomslag.

Likviditetsbelastningen, pensionsavgifter och pensionsutbetalningar samt löneskatt, beräknas öka med ca 1 miljard kronor från 2022 till 2025. Under samma period beräknas Region Skånes totala pensionsskuld öka från 37 miljarder kronor 2022 till 45,5 miljarder 2025.

Fullfonderingsmodellen ger lägre kostnader än blandmodellen eftersom utbetalningarna av pension intjänad före 1998 är större än värdesäkringen av denna skuld. Differensen mellan fullfonderingsmodell och blandmodell måste beaktas i Region Skånes balanskravsberäkning. För 2023 gäller, som undantag, att fullfonderingen ger ca 200 miljoner kronor i högre kostnad. Det framräknade balanskravsresultatet enligt fullfonderingsmodell ska justeras med ovanstående differens.

Finansiella intäkter och kostnader

Den positiva resultatutvecklingen under 2022 har medfört ett stärkt kassaflöde i relation till budget. Under året har ingen långfristig upplåning tagits upp vilket minskat regionens nettolåneskuld. Samtidigt har marknadsräntorna ställt upp brett över samtliga löptider sedan föregående budget. Det medför att all nyupplåning nu sker i en påtagligt högre räntemiljö. Regionens befintliga räntebindning i låneskulden medför en succesivt ökande snittränta över planperioden. Den fleråriga perioden av låga marknadsräntor samt avsaknaden av långfristig nyupplåning under 2022 medför att snitträntan i den externa låneskulden förväntas ligga på omkring 0,6 procent vid årets slut. Då marknadsräntan i samband med nyupplåning sker i en relativt högre räntemiljö jämfört med planeringsförutsättningarna vid föregående budget kommer den successiva övergången vara direkt beroende av nyupplåningsbehovet under perioden. För 2023 förväntas genomsnittsräntan i låneskulden uppgå till 1,28 procent vilket bygger på marknadens förväntningar av ränteutvecklingen vid en nyupplåning som uppgår till 2 022 miljoner kronor. I enlighet med räntemarknadens förväntningar över planperioden väntas genomsnittsräntan uppgå till 1,71 procent 2025. Räntekostnaderna för den externa låneskulden förväntas ligga runt 100 miljoner kronor per år under perioden. De finansiella intäkterna förväntas också ligga på en påtaglig mycket högre nivå än de senaste åren. Orsaken är en ökad inlåningsränta för bankinlåning på den baslikviditet som hålls löpande på regionens toppkonto i bank. Beräkningen av räntenivån

på bankinlåningen bygger på marknadens förväntningar med tillägg för upphandlad räntemarginal i bank.

Övriga beräkningsförutsättningar

Regionstyrelsen har antagit principer för när internräntan ska justeras. Principen utgår från att ett femårigt rullande genomsnitt av den femåriga bostadsobligationsräntan. Beräkningen utgår från att räntan ska justeras när genomsnittet av räntan förändras med mer än 1 procentenhet. Det senaste årets ökning av marknadsräntorna kommer med anledning av modellens beskaffenhet att succesivt driva upp det femåriga genomsnittet. Givet marknadens förväntningar på räntans utveckling ser detta genomsnitt för närvarande ut att ligga i linje med snitträntan i regionens externa låneskuld. Därmed beslutas härmed en oförändrad internränta för 2023 uppgående till 1,0 procent. Internräntan används för beräkning av kapitalkostnader och påverkar bland annat den interna hyresprissättningen. Det innebär att hyror, internpriser etc. är beräknade utifrån 1 procents internränta.

Internräntan används för beräkning av kapitaltjänstkostnader och påverkar bland annat den interna hyresprissättningen. Det innebär att hyror, internpriser med mera är beräknade utifrån 1 procents internränta.

Kreditivräntan används för att belasta investeringsprojekten under byggnads- och utrustningstiden. Räntesatsen motsvarar Region Skånes genomsnittliga ränta på den totala låneskulden.

Antalet invånare används som en parameter vid beräkningarna i utjämningsystemet och för vissa statsbidrag. Internräntan för 2023 uppgår till 1,0 procent och är därmed oförändrad

Med nu kända fakta kommer den lagstadgade delen av arbetsgivaravgiften att vara oförändrad 2023. I verksamhetens kostnader ingår kostnader för nyintjänade pensioner som en del av arbetsgivaravgiften. För 2023 och 2024 kommer denna att öka så pass kraftigt att det försvårar för jämförelser över tid av verksamheternas personalkostnader. Enligt SKR motsvarar de ökade pensionskostnaderna en höjning av PO-pålägget med 7 procentenheter i regionerna år 2023 jämfört med år 2022. För att underlätta uppföljning nu och i framtiden läggs denna kostnad direkt på finans, och kostnadsökningen räknas av från uppräkningsdelen. Arbetsgivaravgifterna är lägre för personer födda 1998 och senare, samt för personer födda 1957 och tidigare. För anställda födda 1940 och tidigare utgår inga arbetsgivaravgifter.

Resultatbudget

Med ovanstående beräkningsförutsättningar och angiven utveckling av Region Skånes intäkter och kostnader summeras resultatbudgeten till -839 miljoner kronor 2023, 149 miljoner kronor 2024 och 4 201 miljoner kronor 2025.

I balanskravsberäkningen justeras resultatet till -843 miljoner efter avdrag för realisationsvinster. Det justerade resultatet för 2023 motsvarar precis att balanskravet, som stäms av enligt blandmodellen, uppfylls. Just för 2023 blir nämligen kostnaderna enligt blandmodellen 201 miljoner kronor lägre än med redovisning enligt fullfondering, och därutöver ianspråkats de 643 miljoner kronor som under 2022 avsätts till resultatutjämningsreserv (RUR).

Det budgeterade resultatet för 2023–2025 uppgår till 2,2 procent av de samlade intäkterna från skatt, utjämningsbidrag och statsbidrag. För perioden 2021–2025, där 2021 är verkligt utfall och 2022 prognos, är motsvarande siffra 2,0 procent.

Finansiering

För 2022 budgeterades en nettoupplåning uppgående till 2 340 miljoner kronor varav 3 353 avsåg nyupplåning och 1 013 miljoner kronor avsåg amortering. Nettolåneskulden förväntas vid årets utgång att uppgå till 7 328 miljoner kronor. Avvikelsen i relation till budget beror på något lägre investeringar än budgeterat, en stark resultatutveckling samt ett antal tillkommande statsbidrag som inte var kända vid budgettillfället. Under 2023 förväntas den räntebärande nettolåneskulden att minska med 354 miljoner kronor. Under året kommer lån och leasing planenligt att amorteras med 2 381 miljoner kronor. En fortsatt relativt hög investeringsnivå förväntas bestå under planperioden vilket till större omfattning än tidigare förväntas att framför allt finansieras av amorteringar och pensionsavsättningar. Skillnaden i jämförelse med tidigare år beror till största del på att den breda förhållandevis höga inflationen i samhället. Avsättningarna till pensioner ianspråkats ekonomiskt utrymme i den löpande verksamheten däremot påverkar det inte det externa kassaflödet.

Region Skåne har 1 000 miljoner kronor i löpande betalningsberedskap i form av egen likviditet. Långfristig upplåning kommer att ske framför allt genom emissioner av gröna obligationer med varierande löptider i kapitalmarknaden. Eventuell upplåning kan ske från Europeiska Investeringsbanken i enlighet med regionfullmäktiges beslut om finansiell strategi. Nyupplåningen förväntas att uppgå till 2 022 miljoner kronor varav 1 300 miljoner kronor avser refinansiering av förfallande obligationer och 400 miljoner kronor avser ett förfallande bilateralt lån.

Ramen för den totala externa låneskulden, definierat som lånetaket, uppgår för närvarande till 14 000 miljoner kronor. Denna nivå uppskattas som god marginal för att hantera oförutsedda händelser utan förnyade beslut. Således föreslås ramen oförändrat fastställas till 14 000 miljoner kronor. Givet planeringsförutsättningarna ser en neddragning av den totala ramen för åren 2024–2025 ut att vara sannolik.

Investeringar

Den kommande planperioden 2023 - 2025 kommer innebära de högsta investeringsnivåerna i Region Skånes historia då flera av de pågående strategiska investeringarna, (över 100 miljoner kronor), är i full produktion. Sammanlagt avsätts 17 miljarder kronor under treårsperioden med investeringsnivåer väl över 5 miljarder per år. Dessa investeringsnivåer beror på de beslut som fattats den senaste 10-årsperioden om flera mycket stora investeringar. Inom sjukvården pågår nybyggnation av servicebyggnad och vårdbyggnad i Malmö samtidigt som Region Skånes största digitaliseringsprojekt någonsin, Skånes digitala vårdsystem (SDV) genomförs. I Hässleholm pågår arbetet med att skapa moderna lokaler för operationsverksamhet med mera i projektet som går under samlingsnamnet Forth. I Helsingborg har ett vägval gjorts kring var framtidens sjukhus skall byggas vilket innebär att det strategiska projektet på befintligt sjukhusområde avslutas och planeringsinsatser för ett nytt sjukhusområde i östra Ramlösa påbörjas. För att bibehålla funktionaliteten i befintligt sjukhus under tiden fram tills ett nytt finns på plats behöver medel avsättas. I kollektivtrafiken planeras för bussdepåer i Malmö och Lund. Flertalet av de större projektens genomförande sträcker sig bortom planperioden.

Samtidigt pågår utredningsarbete kring ytterligare mycket stora kommande projekt där Region Skåne under året kommer ta ställning till ytterligare projekt vilket kommer få stor betydelse för kommande planperioder. De strategiska investeringarna dominerar investeringsbudgeten och står för drygt 60 procent under planperioden. Regionstyrelsen fastställde i april 2020 en reviderad investeringsprocess vars huvudsakliga inriktning var ett ökat politiskt fokus på de strategiska investeringarna.

Ett av Region Skånes finansiella mål, skuldsättningsmålet, innebär att den externa räntebärande nettolåneskuldsättningen inte skall överstiga 25 procent av de samlade intäkterna från skatt, kommunalekonomisk utjämning och generella statliga bidrag. Med liggande investeringsplan och förutsatt att budgeterade resultat uppnås under den kommande planperioden bedöms att skuldsättningsmålet kommer uppfyllas vilket är en förutsättning för att klara de mycket stora investeringar som kommer längre fram.

Efterverkningarna av pandemin och kriget i Ukraina och den påverkan som det inneburit för världsekonomin påverkar förutsättningarna för genomförandet av investeringar framför allt på byggsidan. Den inflation som präglar ekonomin påverkar i stor utsträckning investeringsprojekten. Det får till konsekvens att anbud som lämnas är betydligt högre än budgeterat, att tidplaner förlängs då risken är stor för komponentbrist och i en del fall lämnas inte anbud. Resultatet av detta är förseningar och fördyringar av många projekt. I en del fall kommer genomförande få skjutas på framtiden. För flera av de viktiga strategiska projekt som Region Skåne står inför har i budgetförslaget revideringar av indexantagande och utökade riskavsättningar inneburit att tidigare budgetramar räknats upp. I varje enskilt fall behöver bedömning göras av omfattningen av projekten och framför allt kring hur resultatet av investeringen i form av verksamhetsnytta och ekonomiska effekter förhåller sig till det förändrade läget.

Bygginvesteringar

Region Skåne större investeringar består till stor del av ersättning av äldre byggnader som under lång tid rymt stora delar av Region Skåne och dess föregångares kärnverksamhet. Även de nya byggnader som nu uppförs ska designas för att fungera med ett mycket långt tidsperspektiv.

Nedan beskrivs status för objekt med en investeringsbudget på över 100 miljoner kronor. Mer detaljerade beskrivningar av statusen för de strategiska projekten inom hälso- och sjukvården ges i separata ärenden till regionstyrelsen.

Pågående bygginvesteringar över 100 miljoner

Bussdepåer i Malmö och Lund

Region Skåne har i avsiktsförklaringar med Lunds kommun och Malmö stad konstaterat att den

fortsatta utvecklingen av städerna förutsätter etablering av nya och moderna bussdepåer. Tillsammans med städerna skapas de bästa förutsättningarna för att etableringen av nya bussdepåer sker på geografiskt optimal plats med minsta möjliga miljöpåverkan och bästa trafikekonomin.

Av avsiktsförklaringarna framgår att i Lund har kommunen och Region Skåne enats om att etablera en ny depå på Gastelyckan, och i Malmö har parterna enats om att etablera två nya bussdepåer, en norr om Malmö centrala delar och en i anslutning till trafikplats Lockarp.

För Region Skåne har regionfastigheter, tillsammans med Skånetrafiken och städerna, påbörjat arbetet med att mer detaljerat utreda förutsättningarna för etablering av nya depåer i Malmö och Lund. Regionstyrelsen har tilldelat projekteringsmedel och medel för köp av mark. Under 2021 har en befintlig bussdepå på Gastelyckan i Lund förvärvats och avsikten är att genomföra ytterligare förvärv av kringliggande tomter för att möjliggöra en utbyggnad. Sedan tidigare har mark förvärvats genom köp av bolag för etablering av den centrala bussdepån i Malmö. Under 2022 har konstaterats att tidigare tidplaner inte kommer vararmöjliga att uppnå. För depån i Lund bedöms nu färdigställandet av en utbyggnad vara färdig i slutet av 2025 och de två nybyggda depåerna i Malmö bedöms vara färdigställda under 2027. Ett förlängt genomförande i kombination med den prisutveckling som byggmarknaden genomgår påverkar förutsättningarna för genomförande. En revidering av index och riskantaganden innebär att bedömningen av investeringsutgiften revideras upp till 1,4 miljarder att jämföra med tidigare bedömning på 1,1 miljard. Genomförandebeslut och medelstilldelning avseende bussdepån i Lund förväntas till vintern/våren 2023.

Anläggning för måltidsproduktion i Kristianstad

Serviceenämnden ställde sig i maj 2020 bakom ett inriktningsbeslut om att uppföra ett produktionskök i Kristianstad med inriktning på kallmatsproduktion. Produktionsköket ska försörja sjukhusen i Malmö, Lund (inklusive Orup), Helsingborg, Kristianstad, Landskrona och Trelleborg (inklusive rättspsykiatriskt centrum) med patientmåltider. I maj 2022 beslutade regionstyrelsen att godkänna investeringen om sammanlagt 238 miljoner kronor för detta ändamål inklusive anpassning av 151 avdelningskök. Under hösten 2022 genomförs en upphandling av totalentreprenad avseende måltidanläggningen på sjukhusområdet i Kristianstad. Anläggningen bedöms vara färdigställd under hösten 2024.

Centrallager

Som ett led i arbetet med robust försörjning beslutade regionstyrelsen i juni 2022 att utlösa en option på nyuppförd externt förhyrd centrallagerbyggnad i Burlöv. Arbeta med framtagande av programhandling som kan möjliggöra upphandling av en entreprenad och fastställande av hyreskontrakt pågår.

Pågående bygginvesteringar inom hälso- och sjukvården

Nya sjukhusområdet i Malmö

Det pågår sedan flera år ett arbete för att genom nybyggnation knyta samman och koncentrera verksamheten på sjukhusområdet i Malmö med utgångspunkt från akut- och infektionsbyggnaden. Regionstyrelsen fastslog i december 2013 inriktningen för det fortsatta arbetet med sjukhusområdet. En större etablering av ersättningsbyggnader genomfördes på två platser på sjukhusområdet vilket möjliggjorde att äldre byggnader kunde lämnas och rivas för att bereda plats för två nya vårdbyggnader och en servicebyggnad. Sedan 2018 pågår byggnation för både vårdbyggnaderna och servicebyggnaden. Under senhösten 2021 stod ett nytt bårhus klart och under sommaren 2022 lämnades servicebyggnaden över till verksamheterna. Under hösten 2022 har inflyttning påbörjats vilket kommer att pågå även under 2023. De båda vårdbyggnaderna kommer tas i bruk 2024 respektive 2025.

I projektet ingår också att modernisera och bygga ut teknik och transportkulvertsystem och anlägga nya gröna, läkande miljöer. Den samlade budgeten för projektet är 12,3 miljarder kronor i bygginvestering och 1,9 miljarder kronor i utrustningsinvestering. Den senaste prognosen innebär att projektet kommer hålla sin ram.

Utöver de insatser som beskrivs i regionfullmäktiges beslut om nya sjukhuset i Malmö pågår ett antal större projekt i olika skeden på sjukhusområdet i Malmö:

- ✿ Barn- och ungdomsmedicin i Malmö är i dag fysiskt uppdelat på att antal platser, där särskilt den del som finns kvar på det södra sjukhusområdet har en besvärlig localsituation. Projektet innebär att långsiktigt etablera en sammanhållen verksamhet i långa raden. Projektet medelstilleddes under hösten 2020 och är nu i produktionsskedet. Investeringen är budgeterad till knappt 230 miljoner kronor inklusive utrustning och beräknas vara färdigställt i slutet av 2023 vilket är ett års förskjutning jämfört med ursprunglig plan. Projektets prognos indikerar ett slutligt utfall på drygt 160 miljoner kronor inklusive utrustning.

- ✿ Ett fördjupat utredningsarbete pågår avseende lokaler för barn- och vuxenpsykiatri, habilitering och hjälpmedel, palliativ verksamhet med mera. Omfattningen av lokalbehoven för dessa verksamheter är mycket stora samtidigt som dagens lokaler har dålig standard. Ett antal lösningsförslag utreds. Under hösten 2019 tog regionstyrelsen ett inriktningsbeslut om att framtida etablering av nya lokaler skall ske på det södra sjukhusområdet i Malmö. I början av 2022 fastställde regionstyrelsen en avsiktsförklaring med Malmö stad om det fortsatta arbetet. Detaljplanearbete pågår och under nästa år kommer programhandlingsarbete startas upp. Tidplanen kommer påverkas av vilken del av södra området som utvecklingen kommer genomföras på och evakueringen av de befintliga verksamheterna som är lokaliserade där. Omfattningen av projektet är fortfarande osäkert men det handlar om flera miljarder. Under planperioden avsätts medel för planering och inledande projektering. Parallellt med planeringsinsatser för de nya lokalerna genomför Regionfastigheter genom riktade medel inom fastighetsägareinvesteringarna åtgärder för att förlänga livslängden i befintliga lokaler. Delar av barnpsykiatrin kommer lämna södra området till externt förhyrda tillfälliga lokaler i avvaktan på att projektet färdigställs.

De insatser som bedrivs i Malmö omfattar inte hela sjukhusområdet. Det är därför angeläget att arbetet med framtagande av fysisk utvecklingsplan slutförs, för att få en samlad bild av behoven och för att kunna ta ställning till olika genomförandescenarier.

Nya sjukhusområdet i Lund

Arbetet med att utveckla sjukhusområdet i Lund har hittills inte på samma sätt som i Malmö fokuserat på ett genomförande, utan har mer haft karaktären av ett fördjupat planeringsarbete för fastighetsutveckling. Utöver detta har ett antal projekt genomförts med inriktning på att förbereda sjukhusområdet för den spårvagnssträckning som går igenom sjukhusområdet, bland annat genom att bygga en ny kulvert.

En bärande idé i den sammanhållna laboriemedicinska verksamheten har varit att koncentrera delar av verksamheten till Lund. Under den senaste femårsperioden har delar av detta genomförts genom ombyggnationer av befintliga lokaler för bland annat mikrobiologi, patologi och klinisk genetik. Under våren 2020 beslutade regionstyrelsen om medelstilldelning till det avslutande projektet som innebär att nya lokaler skapas för klinisk kemi med dess basenhets 24/7-plattform samt för en koncentration av specialkemi som i dag finns i Malmö och Lund. Byggstart var i september 2021. Under hösten 2022 har den första huvudetappen, innebärande bland annat lokaler för labmedicins nya 24/7-plattform, slutförts. Projektets budget omfattar inklusive utrustning 270 miljoner kronor och beräknas vara färdigställt 2023. Projektets prognos är knappt 300 miljoner kronor.

Flera fastigheter på sjukhusområdet i Lund är äldre och det finns problem som inte kan avvakta en långsiktig lösning för sjukhusområdet. Förutsättningarna för neonatalverksamheten, kvinnosjukvården samt för infektionsverksamheten är särskilt bekymmersamma. Regionstyrelsen beslutade därför i december 2021 om medel för programhandlingsskedet för en om- och tillbyggnad. Under 2022 har arbetet med programhandlingen pågått och den bedöms vara färdigställd i början av 2023. Medel avsätts i budgeten för genomförande under åren 2023 – 2025.

Parallellt med dessa insatser pågår arbetet med att ta fram en långsiktig plan för ersättningslokaler för sjukhuset i Lund. Arbetet har pågått under en längre tid med inriktningen att utveckla det befintliga sjukhusområdet men erfarenheterna från sjukhusområdet i Helsingborg har inneburit att även alternativa lokaliseringar ingår i utredningsuppdraget. Under våren 2022 färdigställdes en fördjupad lokaliseringsutredning avseende Skånes universitetssjukhus i Lund och regionstyrelsen beslutade om en bred remissrunda som avslutas under senhöst 2022. I utredningen redovisas för- och nackdelar med i huvudsak tre alternativ, utveckling av befintligt sjukhusområde, placering på Smörlyckan eller placering på Brunnshög. Efter avslutad remissrunda bedöms inriktningsbeslut kunna fattas under 2023. I budgeten avsätts medel för initiala insatser under planperioden kopplat till detta.

Befintligt och nytt sjukhusområdet i Helsingborg

Sedan 2012 har ett arbete genomförts med syfte att förnya sjukhusstrukturen på det befintliga sjukhusområdet i Helsingborg. Projektet har haft återkommande omstarter utifrån ny information som framkommit och under våren 2019 presenterades en genomlysning av projektet för regionstyrelsen som visade på större byggtekniska problem och svårigheter att skapa ändamålsenliga lokaler för verksamheten än vad som tidigare förutsetts. Som en konsekvens av detta beslutade regionstyrelsen att genomföra en revidering av planerna för ersättning av sjukhuset där olika alternativ genomlystes och ställdes emot varandra. Denna genomlysning färdigställdes under våren 2021 och resulterade i beslutet om att gå vidare med att etablera ett nytt sjukhusområde framför att fortsätta att utveckla det befintliga. Tillsammans med Helsingborgs stad har nu ett arbete påbörjats med avsikt att etablera ett nytt sjukhus i Östra Ramlösa.

Fastighets- och servicenämnden har fått i uppdrag att genomföra förprojektering och detaljplaneprocess rörande placering av ett nytt sjukhus inom området Östra Ramlösa. Sjukhusets dimensionering kommer avgöra investeringens omfattning och det är därför för tidigt att göra en samlad bedömning av denna. Medel avsätts under regionstyrelsen för fastighets- och servicenämnden att avropa avseende de tidiga skedena.

Som en konsekvens av beslutet att inte fullfölja det befintliga strategiska projektet nya sjukhusområdet i Helsingborg, (NSH), har en plan tagits fram för avslut av projektet. Arbete i de delar som måste avslutas inom ramen för projektet sträcker sig in under 2023. I bokslutet 2021 gjordes en nedskrivning av 1,2 miljard av upparbetat värde framför allt kopplat till den planerade nybyggnationen. Ytterligare delprojekt om knappt 0,2 miljard framför allt kopplat till verksamhetsprojekt i huvudbyggnaden har på samma sätt utretts under 2022. Utredningen har gjorts i anslutning till genomlysningen av fortsatt behov av insatser för att säkra fortsatt funktionalitet på sjukhuset under åren fram tills ett nytt sjukhus finns på plats. Bedömningen är att huvuddelen av de identifierade posterna inte har något värde i det fortsatta arbetet på samma sätt som den nedskrivning som gjorde i bokslut 2021 vilket innebär att en ytterligare nedskrivning görs i bokslut 2022.

Byggtiden för ett nytt sjukhus bedöms initialt till 11–13 år. Det innebär att det befintliga sjukhuset i Helsingborg kommer att fungera som akutsjukhus under många år framåt. I stora delar av befintlig huvudbyggnad finns eftersatt behov där åtgärder planerats inom ramen för det strategiska projektet NSH. I budget 2022 konstaterades att det därför fanns anledning att ta fram en samordnad plan för behovet av kortsiktiga insatser på sjukhusområdet. Givet den korta nyttjandetiden lades då särskilt stor vikt till att balansera omfattningen av insatserna med behovet av ett väl fungerande sjukhus över en begränsad period. I budget 2022 sattes 200 miljoner kronor av under perioden 2022 – 2024 av för dessa insatser. Under året har ett omfattande arbete genomförts med samtliga involverade förvaltningar där identifierade behov har analyserats och bedömts utifrån att de är ett absolut krav för att kunna bibehålla sjukhusets funktionalitet under den tid som det ska fungera som akutsjukhus. Arbetet har inkluderat analys om behov kan lösas genom att verksamheter flyttar från sjukhuset och en del behov föreslås lösas på det sättet. Resultatet av arbetet är ett samlat behov som vida överstiger de medel som avsattes i budget 2022 och bedöms inklusive fastighetsägareinvesteringar och utrustning till drygt 800 miljoner kronor. Behoven består av en mängd delprojekt men störst behov finns i infektionsverksamheten som dels har lokaler med mycket eftersatt behov dels har en relativt övriga sjukhus, underdimensionering av antal vårdplatser. Det finns även stora behov kopplade till barnakuten samt kopplat till psykiatrins lokaler som i den ursprungliga planeringen var tänkta att flytta till nybyggnationen som avbröts. Givet den ökade omfattningen av investeringen och den komplexitet som det innebär att genomföra flera delprojekt med beroende av varandra bedöms den samlade insatsen motsvara den för strategiska projekt. Detta innebär att fastighets- och servicenämnden ges i uppdrag att ta fram ett samlat förslag till medelstilldelning för genomförande under åren 2023 - 2026.

Framtidens ortopedi i Hässleholm (FORTH)

I Hässleholm pågår arbetet med att skapa ersättningslokaler för operation- och sterilverksamheten. En fysisk utvecklingsplan fastställdes av regionstyrelsen i december 2018 som belyste även övriga delar av sjukhusets förutsättningar för att bedriva en modern ortopedisk operationsverksamhet. Under hösten 2019 beslutades om genomförande av etapp 1 i det scenario som rekommenderas i den fysiska utvecklingsplanen. Etappen omfattar nytt operationshus med mottagning och vårdavdelning med mera, servicecentral och infrastruktur på sjukhusområdet. I beslutet gjordes en medelstilldelning om 1,6 miljarder inklusive utrustning. I projekteringsarbetet identifierades ett antal frågor som innebar en översyn av programhandlingen. Ytbehovet var större än i ursprungligt beslut det fanns även frågor kring evakueringsmöjligheter och behovet av kyla på sjukhusområdet som setts över. Tillsammans med påverkan av pandemin har detta inneburit förseningar i projektet. Även ekonomin har påverkats av översynen av programhandlingen. Under våren 2022 genomfördes en upphandling av entreprenad för huvudprojektet. De inkomna anbudena överskred den beslutade budgeten väsentligt och regionstyrelsen beslutade därför att avbryta upphandlingen. En analys skall göras av förutsättningarna och därefter skall en ny upphandling genomföras. En ny upphandling bedöms innebära dels en avvikelse i tid dels en avvikelse relativt ursprunglig budget. Ytterligare medel reserveras under regionstyrelsen. Efter genomförd upphandling återkommer ärendet till regionstyrelsen för revidering av projektbudget och tidplan.

Akutmottagningar i Kristianstad och Ystad

Som en del av den årliga investeringsprocessen har två objekt identifierats som var och en för sig bedöms överstiga gränsen för strategiska investeringar. Regionstyrelsen beslutade i maj 2022 att ge fastighets- och servicenämnden i uppdrag att ta fram förslag på åtgärder för akutmottagningarna i Kristianstad och Ystad. Det fanns en förhoppning om att förstudiearbete skulle kunna vara färdigt inför budget 2023 för att få en bild av investeringarnas omfattning. Det inledande arbete har dock visat att mer arbete behöver göras i behovsanalysfasen inte minst

utifrån arbete inom ramen för framtidens hälsosystem. I Kristianstad som bedöms vara den större investeringen finns även en koppling till färdigställande av en nulägesanalys av det samlade sjukhusets fysiska status som behöver färdigställas innan en planering av akutmottagningen kan slutföras. Medel för de tidiga skedena är medelstillsdelade och objekten återkommer i budget 2024.

Ej strategiska objekt

Region Skåne har antagit en strategi för att långsiktigt säkra försörjningen av läkemedel. Under 2020 genomfördes en inventering avseende vilka insatser som behöver genomföras i lokaler och i utrustning och i slutet av 2022 kommer det finnas ett säkrare material framtaget på kvarvarande åtgärder. Under planperioden kommer arbetet fortsätta. Bland de åtgärder som ryms inom denna ram är åtgärder inom den kommande servicebyggnaden i Malmö, samt läkemedelsautomater för Region Skånes verksamheter.

I enlighet med den reviderade investeringsprocessen har ett förslag till ram för objekt tagits fram. Under 2023 sätts 364 miljoner kronor av och för hela planperioden 1,2 miljarder kronor inklusive medel för läkemedelsförsörjningsstrategin. Objektens medelstillsdelning fastställs av regiondirektören. Inom ramen för ej strategiska byggobjekt inom hälso- och sjukvården över planperioden ryms bland annat en sterilcentral i Landskrona, nya eller utökade lokaler för sex vårdcentraler, nya ambulansstationer i Ängelholm och Trelleborg. De mest omfattande objekten är etablering av en enhet för avancerade terapiläkemedel, (ATMP) i Lund som är en del av läkemedelsförsörjningsstrategin samt en utbyggnad av rättspsykiatri. När det gäller den senare finns det ett behov av fler vårdplatser som är en del av en nationell trend. Ett förstudiearbete pågår där olika alternativa placeringar genomlysas. Det finns indikationer på att utbyggnaden kommer passera gränsen för strategiskt objekt, det vill säga överstiga 100 miljoner kronor och frågan återkommer i budget 2024.

Fastighets- och servicenämnden

Ramen för fastighetsägarinvesteringar används för att förbättra, förnya och anpassa befintliga byggnader eller deras befintliga tekniska system i de fall där förändringen inte huvudsakligen beror på verksamhetsförändringar hos hyresgästen. Fastighetsägarinvesteringarna disponeras av fastighets- och servicenämnden och uppgår till 434 miljoner kronor under 2023, 534 miljoner kronor 2024 och 509 miljoner kronor för 2025. Basramen för fastighetsägarinvesteringar är 251 miljoner kronor om året, denna ram reduceras under 2023 med 60 miljoner kronor per år. Utöver det avsätts 25 miljoner kronor per år för infrastrukturåtgärder på Malmö sjukhusområde. Dessutom sätts 35 miljoner kronor av för uppdatering av Region Skånes operationssalar och sterilcentraler. I fastighetsägarinvesteringarna ingår även 40 miljoner kronor per år för energi- och lokaleffektiviserande åtgärder. I ramen ingår även 35 miljoner per år för insatser för att upprätthålla funktionaliteten på sjukhusområdet i Lund som utökas till 85 miljoner kronor per år från 2024. Utöver detta ingår riktade medel för uppgradering av kallelsesignalsystem i hälso- och sjukvården med 15 miljoner kronor per år och 10 miljoner per år för ett SCADA-system.

Regionstyrelsen beslutade oktober 2022 om lösen av leasingavtal avseende CRC och Hälsa- och samhälle på sjukhusområdet i Malmö utnyttjas. För vädersäkring av CRC avsätts 33 miljoner kronor per år 2023 – 2025 som en del av fastighetsägareramen. Ansvaret för investeringar i säkerhetsanläggningar har legat på hyresgästen för externt ägda fastigheter och på fastighetsägare på internt ägda lokaler. Under 2023 går ansvaret för detta över till fastighetsägaren även för extern ägda fastigheter och under 2023 avsätts 30 miljoner kronor för detta ändamål och under de kommande åren 15 miljoner kronor per år. Den utökade ram 2023 avsätts för utbyte av anläggningen på psykiatrihuset i Lund. Slutligen avsätts 45 miljoner kronor under 2023 – 2024 inom ramen för att säkerställa tillgången till personalmatsal på sjukhusområdet i Lund.

Fastighets- och servicenämnden disponerar en lokal ram för investeringar i utrustning och byggnader kopplade till sin verksamhet om 34 miljoner kronor per år.

Utrustningsinvesteringar inom hälso- och sjukvård

Planeringsramen för investeringar i utrustning inom sektorn hälso- och sjukvård uppgår till 3,7 miljarder kronor, varav 1,4 miljarder kronor under 2023. Huvuddelen av medlen är avsatta för utbyte när det gäller utrustning inom hälso- och sjukvården. I ramen finns även avsatt medel för utrustning kopplade till de strategiska investeringsobjekten inom hälso- och sjukvården inklusive Skånes digitala vårdsystem (SDV).

SDV är en del i genomförandet av Region Skånes e-hälsostراتيجية och ett omfattande arbete pågår inför driftsättning av systemet. Regionstyrelsen beslutade i september 2017 om medelstillsdelning för investeringen med drygt 1 miljard kronor under 2018 – 2022. Detta kompletterades i budget 2021 med ytterligare medelstillsdelning om 660 miljoner kronor avseende de delar som inte var möjliga att beräkna vid det ursprungliga beslutet. Under 2022 har det klargjorts att tidigare beräknad tidplan inte kommer vara möjlig att hålla. Pandemin har haft en stor påverkan på projektet då resurser har behövts ställas om till kliniskt arbete. Samtidigt har arbete med

riskanalys och externa juridiska utlåtanden kring datahanteringen haft högsta prioritet i projektet. En reviderad tidplan som finns innebär att en första driftstart sker våren 2025 på bland annat Ystads lasarett. Hösten 2026 bedöms merparten av utrullningen vara genomförd. Förändringarna kommer påverka projektets ekonomi men det är ännu inte möjligt att bedöma de samlade effekterna. Ytterligare medel reserveras under regionstyrelsen.

I enlighet med investeringsprocessen har ett förslag till ram för objekt tagits fram. Under 2023 sätts 628 miljoner kronor av och för hela planperioden 1,8 miljarder. Under 2022 har en större samupphandling genomförts av datortomografer som innebär att utbyte av äldre utrustning vid sex av Region Skånes sjukhus samt en utökning med två datortomografer. I samupphandlingen ingår en ny datortomograf på akuten i Lund som kommer tas i drift 2024. Behovet av kapacitet när det gäller magnetresonanstomografi, (MR), fortsätter att öka. Under 2022 har ett utredningsarbete genomförts med inriktning på dels hur teknik och behov utvecklas dels hur framtida behov kan mötas. Utifrån utredningens slutsatser har förslag på långsiktig plan för utbyte av befintliga utrustningar och kapacitetsutökning tagits fram. I ramen finns avsatt medel för utbyte av två befintliga utrustningar och utökning med fyra system under planperioden dessutom kommer tre befintliga system genomgå en större uppgradering som ökar kapaciteten och förlänger livslängden. En samupphandling av MR pågår och bedöms vara färdig till sommaren 2023. Under planperioden kommer de tre äldsta operationsrobotarna i Malmö, Lund och Helsingborg att bytas ut. Vid strålbehandlingshuset i Lund kommer ytterligare två linjäracceleratorer bytas ut som en del i en långsiktig utbytesplan. Under 2021 genomfördes en upphandling av ett nytt patientövervakningssystem för Region Skåne. Upphandlingen överprövades men efter dom kunde avtal tecknas med leverantör i somras. Under 2023 - 2025 kommer det nya patientövervakningssystemet rullas ut på sjukhusen i Skåne. Objektens medelstilldelning fastställs av regiondirektören.

Region Skånes ska kunna erbjuda patienter hälso- och sjukvård av hög kvalitet. För att möjliggöra detta är en viktig delkomponent att den medicinsktekniska utrustningen som används för behandling och diagnostik håller en hög teknisk nivå och att det inom regionen finns tillgång till den senaste teknologin, trots att de ekonomiska resurserna är begränsade. För att kunna göra detta är det av stor vikt att de utrustningar som finns används kostnadseffektivt och att tillgänglighet till dessa ses i ett regionperspektiv.

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden disponerar under planperioden 40 miljoner kronor årligen i syfte att förbättra informationen till resenärerna, genomföra anpassningar för funktionshindrade och för att öka framkomligheten för busstrafiken.

I december 2020 förordade förvaltningsrätten att upphandlingen av det nya tågsystemet, system 3, skulle göras om. En ny upphandling skulle innebära en betydande försening i trafiksättning jämfört med ursprunglig plan. Samtidigt har pandemin inneburit kraftigt minskat resande i kollektivtrafiken och kollektivtrafiknämnden ser därför över tidigare prognoser. I det mest troliga scenariot kommer resandenivåerna vara uppe på prepandemiska nivåer från 2023. Upphandling av nytt tågsystem har dock skjutits på framtiden. I stället avsätts medel för köp av tio begagnade Öresundståg som idag ägs av DSB och är i drift på den danska sidan av Öresund. I budget finns också medel för utlösen av tre leasade Öresundståg 2025. Ett arbete har initierats inom ramen för Öresundstågsarbetet och för Region Skånes del via kollektivtrafiknämnden för att påbörja anskaffningen av en ny Öresundstågsflotta som kan finnas på plats i början av nästa decennium. Det är en mycket lång process innan nya tåg kan vara på plats och under 2023 bedöms det finnas ett behov av att påbörja upphandlingsprocessen. Kollektivtrafiknämnden har att återkomma till regionstyrelsen med analys avseende vägval och dimensionering inför kommande upphandling under 2023.

Regionstyrelsen beslutade i november 2019 om medelstilldelning med 438 miljoner kronor installation av European Rail Traffic Management System (ERTMS), som är ett standardiserat europeiskt säkerhetssystem för järnvägar med syftet att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Övergången till det nya systemet innebär mycket omfattande investeringar för Trafikverket och för samtliga tågoperatörer. Upphandlingar har genomförts av system för både Öresundståg och för Pågatåg. Upphandlingen när det gäller Pågatåg överprövades vilket har inneburit en förskjutning jämfört med antagen tidplan vid medelstilldelningen.

För kollektivtrafiken är även avsatt medel i regionstyrelsens ram för passagerarinformationssystem till Öresundstågen. Upphandlingen är försenad men investeringen bedöms inte uppnå nivån för strategisk investering medelstilldelning sker därför efter beslut av regiondirektören.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen disponerar ett utrymme för byggnads- och utrustningsinvesteringar inom dess verksamheter, resultatneutrala investeringar, samt oförutsedda behov på 150 miljoner kronor per år.

Inom ramen för regionstyrelsens ram sätts av medel för ett nytt passagerarinformationssystem som inte bedöms uppfylla kriterierna för strategisk investering och som därför medelstilleddas av regiondirektören efter upphandling.

Under regionstyrelsens ram avsätts även medel för hälso- och sjukvårdens strategiska investeringar som ännu inte medelstilleddas och som bereds av fastighets- och servicenämnden avseende Forth, nytt sjukhus i Östra Ramlösa, insatser på befintligt sjukhus i Helsingborg för att klara funktionalitet tills ett nytt sjukhus är på plats samt för åtgärder kopplade till neonatal, kvinnokliniken och infektionskliniken i Lund.

Utöver detta avsätts medel för kollektivtrafik- och fastighets- och servicenämnden att avropa från regionstyrelsen.

Sammanlagt avsätts 1,4 miljard för bussdepåer i Malmö och Lund varav 0,3 miljarder är medelstilleddas.

Medel är avsatta för köp av tio begagnade Öresundståg samt för lösen av tre leasade Öresundståg.

Som ett led i arbetet med robust försörjning har behovet av centrallager setts över. Medel sätts av för beslut om medelstilleddning under planperioden.

REGIONFULLMÄKTIGES BESLUT

Regionfullmäktige har fastställt skattesatsen för 2023 till 11,18 kronor.

1. Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till resultatbudget, kassaflödesbudget, och balansbudget för verksamhetsåret 2023 enligt bilaga 1–3.
2. Regionfullmäktige fastställer upprättat förslag till regionbidrag till Region Skånes nämnder för verksamhetsåret 2023 enligt bilaga 4a-b.
3. Regionfullmäktige fastställer investeringsram för 2023 enligt bilaga 5a-b.
4. Investeringsramen ställs till regionstyrelsens förfogande. Styrelsen äger rätt att vidarefördela investeringsanslag till annan nämnd.
5. Regionfullmäktige fastställer ramen för långsiktig upplåning (inklusive leasing) till 14 000 miljoner kronor 2023.
6. Regionfullmäktige fastställer internräntan för 2023 att vara oförändrad till 1,0 %.
7. Regionfullmäktige fastställer de finansiella målen som de beskrivs i avsnitt *Ekonomi*.
8. Regionfullmäktige fastställer härmed övergripande uppdrag liksom riktade uppdrag vad gäller sektor hälso- och sjukvård.
9. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen och nämnderna (tillika sjukhusstyrelserna) att genomföra de uppdrag och vidta de åtgärder som beskrivs i Centerpartiets budgetförslag inklusive bilagor samt att följa den inriktning som i övrigt anges.
10. Incitamentsmodell för operationer införs inom specialiserad somatik innebärande att medel för operationsverksamheten överförs till hälso- och sjukvårdsnämnden att utfördela till sjukhusstyrelser efter utförd produktion.
11. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen och övriga nämnder (tillika sjukhusstyrelser) att senast vid mars månads utgång 2023, fastställa egna verksamhetsplaner och internbudgetar i enlighet med angiven inriktning i denna verksamhetsplan och budget, inklusive bilagor under planperioden genomföra de uppdrag och vidta de åtgärder som beskrivs.

BILAGOR

1. Resultatbudget

Resultatbudget (Mkr)

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	10 174	10 960	10 782	10 638
Verksamhetens kostnader	-54 974	-57 064	-58 487	-56 842
Avskrivningar	-1 705	-1 744	-1 941	-2 594
Verksamhetens nettokostnader	-46 505	-47 848	-49 646	-48 799
Skatteintäkter	35 358	38 104	39 926	41 684
Utgjämning o generella statliga bidrag	12 986	12 275	12 673	12 845
Skatt, utjämning och bidrag	48 343	50 378	52 599	54 529
Verksamhetens resultat	1 839	2 530	2 952	5 730
Finansnetto	15	29	31	38
Finansiella pensionskostnader	-886	-3 398	-2 835	-1 567
Årets resultat	967	-839	149	4 201

Balanskravsberäkning (Mkr)

	Bokslut 2021	Progn 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Årets resultat enligt resultaträkningen	-764	2 316	-839	149	4 201
Justering för realisationsvinster	-5	-5	-5	-5	-2
Orealiserade kursförluster i värdepapper	0	0	0	0	0
Justerat resultat enligt fullfondering	-768	2312	-843	144	4 199
Justering för redovisning enligt blandmodell	-182	-687	201	-144	-584
Reservering RUR		-643	0	0	0
Ianspråkstagande RUR		0	643	0	0
Balanskravsresultat	-950	982	0	0	3 615
<i>Ingående återställningskrav</i>	-282	-1 232	-365	-364	-365
<i>Utgående återställningskrav</i>	-1 232	-251	-364	-365	0

2. Kassaflödesbudget

Kassaflödesbudget (Mkr)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamheten				
Årets Resultat	967	-839	149	4 201
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not)	3 356	7 380	7 540	5 314
Pensionsutbetalningar	-1 494	-1 679	-1 823	-1 881
Realisationsvinster/förluster	-5	-5	-5	-2
Förändring av rörelsekapital	457	30	958	30
Medel från verksamheten	3 282	4 888	6 820	7 661
Investeringar				
Förvärv av immateriella tillgångar	-347	-390	-375	-265
Förvärv av materiella tillgångar	-5 223	-5 343	-5 579	-5 656
Erhållna investeringsbidrag	3	3	3	3
Medel från investeringsverksamheten	-5 567	-5 730	-5 951	-5 918
Finansiering				
Nyupptagna lån	3 353	2 022	164	105
Amortering av lån/leasing	-1 048	-2 416	-1 067	-1 882
Förändring koncernlån	30	30	30	30
Amortering av långfristiga fordringar	5	5	5	5
Medel från finansieringsverksamheten	2 340	-359	-868	-1 743
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-54	0	0	0
Årets kassaflöde	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 000	1 000	1 000	1 000
Likvida medel vid årets slut	1 000	1 000	1 000	1 000
Årets förändring av räntebärande nettoskuld	-2 340	359	868	1 743
Räntebärande nettoskuld vid årets början	-9 181	-7 637	-7 278	-6 410
Räntebärande nettoskuld vid årets slut	-11 520	-7 278	-6 410	-4 667
Not Specifikation av ej likviditetspåverkande poster				
Justering för av- och nedskrivningar	1 798	1 744	1 941	2 594
Justering för avsättningar	2 382	5 657	5 614	2 739
Justering för upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	38	38	38	38
Justering för kortfristiga finansiella poster	-833	-30	-30	-30
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-29	-28	-23	-28
Summa	3 356	7 380	7 540	5 314

3. Balansbudget

Balansbudget (Mkr)

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Immateriella tillgångar	1 399	1 567	1 857	2 037
Materiella anläggningstillgångar	32 333	34 468	38 191	41 338
Finansiella anläggningstillgångar	588	689	684	679
Anläggningstillgångar	34 320	36 724	40 732	44 054
 Bidrag till infrastruktur	 679	 641	 604	 566
 Omsättningstillgångar	 5 121	 6 246	 5 318	 5 318
SUMMA TILLGÅNGAR	40 120	43 611	46 653	49 938
 Eget kapital	-19 445	-17 279	-17 130	-12 929
därav årets resultat	967	-839	149	4 201
därav reserverat RUR	0	643	0	0
 Pensionsförpliktelser	37 229	40 893	44 688	45 548
Övriga avsättningar	-6	555	555	555
Avsättningar	37 223	41 448	45 242	46 103
 Långfristiga låne- och leasingskulder	10 518	6 963	6 060	4 282
Övriga långfristiga skulder	379	362	334	305
Långfristiga skulder	10 897	7 325	6 394	4 588
 Kortfristiga låne- och leasingskulder	2 284	1 493	1 523	1 553
Övriga kortfristiga skulder	9 397	10 624	10 624	10 624
Kortfristiga skulder	11 681	12 117	12 147	12 177
 SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	40 356	43 611	46 653	49 938
<i>Soliditet vid årets slut</i>	<i>-48%</i>	<i>-40%</i>	<i>-37%</i>	<i>-26%</i>

4a. Regionbidrag till nämnder/styrelser

Regionbidrag (Mkr)				
	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kulturnämnden	339,3	349,3	358,3	375,2
Kollektivtrafiknämnden	3 530,4	3 708,6	3 803,8	3 983,6
Regionala utvecklingsnämnden	268,8	308,5	316,4	331,4
SUMMA REGIONAL UTVECKLING	4 138,5	4 366,4	4 478,5	4 690,2
Psykiatri-, habilitering- och hjälpmedelsnämnden	3 835,4	4 001,8	4 087,5	4 190,8
Sjukhusstyrelse SUS	10 975,8	9 815,1	10 008,2	10 070,4
Sjukhusstyrelse Lkr	282,1	242,1	246,8	248,3
Sjukhusstyrelse Hbg	2 800,4	2 327,5	2 373,3	2 388,0
Sjukhusstyrelse Ähm	472,9	457,0	466,0	468,9
Sjukhusstyrelse CSK	1 822,6	1 597,9	1 629,3	1 639,4
Sjukhusstyrelse Hhm	663,3	472,6	481,9	484,9
Sjukhusstyrelse Ysd	955,2	807,4	823,3	828,5
Sjukhusstyrelse Tbg	545,7	450,6	459,4	462,3
Primärvårdsnämnden	669,7	6 932,4	7 068,8	7 112,7
Nämnden för operativ regiongemensam verksamhet	599,3	567,4	578,6	582,2
Personaldriven verksamhet Kognitiv medicin	0,0	26,5	27,0	27,2
HSN	17 836,1	14 743,3	15 033,5	15 126,9
Anslag E-hälsa till RS förfogande	98,7	68,7	70,5	73,8
SUMMA HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	41 557,2	42 510,3	43 354,1	43 704,3
Regionstyrelsen (exklusive medicinsk service)	1 885,6	1 785,6	1 831,4	1 848,2
Personalnämnd	182,9	172,9	177,3	179,0
Patientnämnden	18,0	18,0	18,4	18,6
Revision	19,1	19,3	19,5	19,7
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA VERKSAMHETSSTÖD/ÖVRIGA	2 105,6	1 995,8	2 046,6	2 065,5
TOTALSUMMA	47 801,3	48 872,5	49 879,2	50 212,5

Resultatkrav (Mkr)	2022	2023	2024	2025
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	37,5	37,5	37,5	37,5
Uppräkningsfaktorer				
Uppräkning Sjukvård	2,2%	2,2%	3,4%	1,1%
Uppräkning Övriga	2,6%	0,0%	4,0%	1,4%
Demografiuppräkning	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Medicinskteknisk utveckling	0,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Effektiviseringskrav	-1,0%	0,0%	-1,4%	-0,5%

4b. Regionbidrag

Regionbidrag 2023 - Bilaga 4b		KN	KTN	RUN	PHH	SUS	LKR	HBG	AHM	CSK	HHM	YSD	TBG	PV	PDV	NORV	HSN	E-hälsa	RS	PnN	PN	REV	SN	Finans
(Mkr)		339,3	3 530,4	2 68,8	3 835,4	10 975,8	2 821	2 800,4	4 729,1	1 822,6	6 63,3	955,2	545,7	6 69,7		599,3	17 836,1	98,7	1 885,6	1 829	18,0	19,1	0,0	-47 801,3

5a. Investeringsbudget

Investeringsramar budget 2023 med plan 2024-2025

Mkr	Utfall			Total	
	tom 2022 inkl prognos	2023	2024	2025	
BYGGINVESTERINGAR över 100 Mkr					
Strategiska bygginvesteringar kollektivtrafik	177	142	2	0	1400
Strategiska bygginvesteringar hälso- och sjukvården	14 303	1 945	1 316	588	21731
Strategiska bygginvesteringar fastighets- och servicenämndens verksamhet	7	57	112	0	176
Bygginvesteringar under 100 Mkr vård och hälsa		364	387	493	
Servicenämndens ram för fastighetsägarinvesteringar och pågående projekt		434	534	509	
SUMMA BYGGINVESTERINGAR		2 942	2 352	1 589	
UTRUSTNINGINVESTERINGAR					
Strategiska investeringar kollektivtrafik	129	54	135	120	1035
Strategiska investeringar hälso- och sjukvården	2 266	670	529	541	4 232
Strategiska investeringar servicenämndens verksamhet		2	59	0	61
Utrustningsinvesteringar under 100 Mkr vård och hälsa		628	600	600	
Kollektivtrafiknämnden		46	40	40	
Servicenämndens verksamhet (bygg & utrustning)		34	34	34	
SUMMA UTRUSTNINGINVESTERINGAR		1434	1397	1335	
SUMMA REGIONSTYRELSEN		1188	2 016	2 807	
SUMMA INVESTERINGAR TOTALT		5 563	5 764	5 731	
Kreditivränta, bygg		85	95	95	
INVESTERINGAR, inklusive kreditivränta		5 648	5 859	5 826	

5b. Strategiska investeringar

MSEK	Tom 2022	2023	2024	2025	Prognos 2022-10	Total planutrymme
Bygg						
Busstoppar Lund Malmö*	177	142	2		1 253	1 400
Summa strategiska investeringar bygg						
Kollektivtrafik	177	142	2	0		1 400
Nya sjukhusområdet i Malmö	9 354	1 574	770	105	11 803	12 294
Nya sjukhusområdet i Helsingborg, (avslut 2024)	3 616	41	1	0	3 658	3 658
Åtgärder befintligt sjukhus Helsingborg						762
Nytt sjukhus Östra Ramlösa i Helsingborg**	22	5				1 732
Nya sjukhusområdet i Lund***	804	16	25	26	1 213	1 213
Forth*****	220	193	519	457	1 388	1 388
Klinisk kemi	201	49	2	0	252	238
Psykatri, h&H, palliativ mm Malmö**	15				15	235
Barn- och ungdom Malmö	71	68	0	0	139	212
Akut Kristianstad****	3					
Akut Ystad****	2					
Summa strategisk investeringar bygg HS	14 303	1 945	1 316	588	18 468	21 731
Måltidsproduktion kstad	7	57	112		176	176
Centrallager						
Summa strategisk investeringar bygg FSN	7	57	112		176	176
Utrustning kollektivtrafik						
ERTMS	69	54	135	120	425	438
Öresundståg*****	60				197	197
Summa strategiska investeringar utrustning kollektivtrafik	129	54	135	120	622	635
Nya sjukhusområdet i Malmö	724	305	465	386	1 943	1 943
Nya sjukhusområdet i Helsingborg, (avslut 2023)	184	12				196
Åtgärder befintligt sjukhus Helsingborg						82
Nytt sjukhus Östra Ramlösa i Helsingborg						
Nya sjukhusområdet i Lund***	39					67
Forth*****	10	10	19	80	190	190
Klinisk kemi	26	10			46	32
Barn- och ungdom Malmö	7	16			23	15
Psykatri, h&H, palliativ mm Malmö		7				
Akut Kristianstad****						
Akut Ystad****						
SDV	1 277	310	45	75	1 706	1 706
Summa strategisk investeringar utrustning HS	2 266	670	529	541	3 909	4 232
Måltidsproduktion kstad	0	2	59		61	61
Centrallager						
Summa strategisk investeringar utrustning FSN	0	2	59		61	61
Summa strategiska investeringar						
Region Skåne	16 882	2 870	2 154	1 248	23 235	28 234

*Avser beslutade medel tom 2024, resterande planeringsutrymme ligger i regionstyrelsens medel att avropa

**Planeringsutrymme för åren tom 2025 att avropa med beslut i Regionstyrelsen

***Planeringsutrymme kopplat till neonatal/KK/infektion samt vägval nytt sjukhusområde i Lund

****Akuter Kristianstad och Ystad pågår förstudie kring vilka insatser som krävs återkommer i B2024

*****Avsatta medel under regionstyrelsen för utlösen av leasade tåg

*****FORTH enligt tidigare beslutad ram. Upphandling avbruten och medel reserveras under regionstyrelsen för ny upphandling.

6. Region Skånes övergripande mål

Region Skåne står för hälsa, hållbar utveckling, innovation, tolerans och tillväxt. Region Skåne finns till för dem som bor och verkar i Skåne. Vår verksamhet bygger på hög service och hållbar utveckling. Vi arbetar för en välfungerande sjukvård och kollektivtrafik, en innovativ regional utveckling och ett rikt kulturliv.

Region Skånes vision, som gäller för hela organisationen och dess verksamheter är framtidstro och livskvalitet. Genom de fem målen, som vänder sig till all verksamhet ska vi nå visionen. Våra resurser är medarbetarna, verksamheten och ekonomin. Vår organisationskultur utgår från de gemensamma värderingarna: välkomnande, drivande, omtanke och respekt. Detta gäller i allt ledarskap, medarbetarskap liksom i alla möten med de vi finns till för och samverkar med.

Bättre liv och hälsa för fler: Ett mål med utåtriktat fokus på de vi är till för – befolkning, patienter, brukare, resenärer, besökare, kunder, samverkanspartners, turister m.fl.

Tillgänglighet och kvalitet: Ett mer inåtriktat mål för vår egen organisation med fokus på våra verksamheter och hur våra interna arbetsprocesser fungerar.

Hållbar utveckling i hela Skåne: Ett mål för hur våra verksamheter bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt i den egna organisationen och i Skåne.

Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet: Ett mål för att attrahera, rekrytera, utveckla, motivera och behålla medarbetare i våra verksamheter

Långsiktigt stark ekonomi: Ett mål för en modern, konkurrenskraftig och hållbar ekonomi som möjliggör beredskap, utveckling och fortsatta satsningar i verksamheten.